

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

JAUNYSTĖS DRAUGA, A.A. JUOŽA B. LAUČKĄ ATSISVEIKINANT

Buvo jis kuklus, bet neeilinis žmogus. Kam teko jį pažinti kasdieninio gyvenimo kelyje, gerbė jo asmenį, kam teko su juo dirbti įvairiose lietuviškose organizacijose – vertino a.a. Juozą kaip ypatingai pareigingą, darbą ir sunkiai pamainomą nari, darbų organizatorių, ar organizacijos vadovą.

Netekimas brangaus ir mylimo šeimos nario yra skaudus. Nuosirdžios užuojautos fone iškyla a.a. Juozo malonus, visada ramumu dvelkiantis veidas ir tiestiama ranka kiekvienam pagalbos ar patarimo reikalingam.

Šiandien jo liūdi visi tie, kurie, II-ojo Pasaulinio karo metu palikę savo tėvynę Lietuvą, bastėsi svetimuose kraštuose Europoje ir pokario metu keliau į dar tolimesni ir nežinoma pasauli, pastovesnio gyvenimo ieškodami. A. a. Juozas, būdamas JAV katalikų įstaigos NCWC imigrantų įkurdinimo skyriaus vedėjas, ne vieną benamių lietuvių imigrantą pasitikdavo uoste, duodavo reikiamus nurodymus, patarimus, ne vienam ir konkrečiai pagalbos ranką ištiesdamas. Taip pirmieji žingsniai Naujame pasaulyje ne vienam buvo ne tuštumoje. A. a. Juozas tokiems buvo tikras artimo meilės apsaugas.

A. a. Juozo pagalbos ranka asmeniniai buvo ištiesta ir mūsų šeimai – sudarant atvykimui dokumentus ir šį kraštą, jau 1947 m., ir parūpinant pastogę.

Šiandien, mirus miela draugu, su kuriuo pažintis siekia tolimą jaunystės praeitį Lietuvoje, kaip ekrane prabėga mudviejų gyvenimas ir artimos draugystės metai, sujungę mus dvasine draugyste – kaip asmeninę, taip ir organizacinę – visuomeninę, kurioje teko abiem dirbti ir bendrauti.

A. a. Juozas Laučka buvo gimęs Amerikoje, Brockton, Mass., 1910 metais. Lietuvai tapus Nepriklausomai, tėvai grįžo į Lietuvą. Vabalninke praleido pradinis mokslo metas. Vėliau lankė Panevėžio gimnaziją, kurioje ir aš mokiausi. Ir aš gimęs ne tėvynėje Lietuvoje – Baltgudijoje. Susidraugavom. Vienas gimęs iš tėvų, kuriuos sunkios gyvenimo sąlygos Lietuvoje dar prieš I-ą Pasaulinį karą nudangino už Atlanto į Naująjį Pasaulį laimės ieškoti, kitas gi, gimęs Baltgudijoje, kurio tėvai caro valdžios Lietuvoje buvo išrauti iš savo žemės darbu kituose kraštuose. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, visi jo vaikai, gyvenimo sąlygų išlaikyti po svetimus kraštus, rinkosi tėvynę Lietuvon (ne taip, kaip šiandien vyksta, po Lietuvos Nepriklausomybės atstatymu).

Po laisvos Lietuvos dangumi, Panevėžio gimnazijoje prasidėjo ir mudviejų su a.a. Juozu pažintis. Penkerius metus, klasė iš klasės, sėdėjome viename suole kartu. A. a. Juozo veikla su ateitininkais prasidėjo Panevėžio gimnazijoje. Į ateitininkų veiklą įtraukė ir mane, už ką jam buvau ir esu dekiningas.

1928 m. kartu baigėme Panevėžio gimnaziją ir stojome į Lietuvos universitetą – Juozas studijoti teise, aš – chemiją.

Metus ir vėl gyvenome. viename kambaryje – jis teisininkas, aš chemikas, bet bendra idėja, dirbant prisikėlusios Lietuvos gerovei ir gyvenant ateitininkų organizacijos ugdymo principais, mūsų draugystę stiprino.

Gimnazijoje augome garbingos atminties Panevėžio vysk. K. Paltaroko prieglobstyje ir paikių gimnazijos mokytojų skatinami dirbti Lietuvos ateities gerovei. Universitete – aukštųjų idealų Prano Dovydaičio, prof. St. Šalkauskio ir prof. Kuraičio įtakoje buvo auginta mūsų dvasia, kuri vedė a.a. Juozą pareigos Dievui, Tėvynei ir meilės artimui keliu per visą gyvenimą.

Savo žemiškos kelionės metu a.a. Juozas jungėsi į visą jį supantį lietuvišką pasaulį ir atidavė savo duoklę, kaip pilnavertis krikščionis – lietuvis katalikas. Išaugintas ateitininkų organizacijos principais, laisvos Lietuvos mokytojų, pripildė lietuviškojo gyvenimo aruodą savo darbu su kaupe ir čia, JAV-se.

1930 m. išvyko į Ameriką tolimoms studijoms. Nepavyko, nes įsijungė į lietuvišką veiklą – redagavo Bostone „Darbininką“ ir įstojo į Lietuvių Darbininkų sąjungą sekretoriauti, nes tais laikais stigo čia raštingų žmonių. Nerimo. 1933 m. grįžo į Lietuvą baigti studijas. Gavęs diplomą, 1936 m. grįžo į JAV, kur Kolumbijos universitete gilinosi viešosios teisės moksluose. Dalyvavo įvairių vietinių lietuviškų katalikiškų organizacijų veikloje. Ypač daug sąvės atidavė Amerikos Lietuvių Romos Katalikų federacijos darbui (ALRKF), nuo pareigingo nario iki ALRKF-jos pirmininko pareigų. A. a. Juozui teko vadovauti ir 1938-39 m. vykusioms lietuvių dienoms ir dainų šventei, New York'e vykusioje pasaulinėje parodoje. Kaip JAV lietuvių delegacijos narys yra dalyvavęs 1940 m. spalio 15 d. pas prez. F.D. Rooseveltą okupuotos Lietuvos reikalais.

Su naujais lietuvių ateitininkų imigrantų banga tapo atgavinta ateitininkija JAV-se. Jau nuo 1948 m. iki 1952 m. a.a. Juozas Ateitininkų Sendraugiu sąjungoje ėjo pirmininko pareigas. Moksleivijoje pradėtas ateitininko kelias nuvedė a.a. Juozą ir į visos Ateitininkų Federacijos veiklos viršūnę – At. Federacijos vado pareigas.

A. a. Juozas aktyviai dalyvavo ir Amerikos Raudonojo Kryžiaus darbe ir Europoje dirbo lietuviškoje tarnyboje „Amerikos Balse“, būdamas to skyriaus vedėju. Priklausė ALTui, BALFui, buvo Lietuvos Vyčių Garbės nariu.

A. a. Juozo gyvenimas nebuvo tuščias. Jo gyvenimas buvo pilnavertis žemėje; jis pripildė jį darbais ir auka. A. a. Juozas žemiškoje kelionėje buvo paruošęs vertą buveinę Dievui savo širdyje. Jame jis rasdavo Pagūdą, Palaimą ir Stiprybę savo įsipareigojimuose. Jo, a.a. Juozo, sielos atvaizdas pasilieka su mumis, o jo darbų vertė mūsų lietuviškojo ir katalikiškojo gyvenimo veikloje palieka ryškiu pavyzdžiu dirbantiems Lietuvos ateitį ir lietuviybės

Jaunystės draugai Juozas Laučka ir Adomas Damušis ant suolo Dainavoje prisimena, kai jie, gimnazistais būdami, net penketą metų dalinosi bendru suolu Panevėžio gimnazijoje.

VASARA TARP ATEITININKŲ LIETUVOJE

BIRUTĖ BUBLIENĖ

(Tėsinys)

Po vėliavos pakėlimo nužygiavome valgyklon vakarieniauti. Sugiedoję nuostabiai gražią maldą, valgėme šeiminiškių pagamintus miltinius blynus, užsigerdami šilta arbata, nenujaušdami, kad ištisą savaitę, bent porą kartų per dieną, teks valgyti tik tuos pačius miltinius blynus!! O, kaip pasigedome daržovių ir vaisių! Nors blynus mėgstu, namuose dažnai keptavau juos savo šeimai, bet po šios stovyklos dar nė karto jų nekepieju! Viršūninkė Raimonda paaiškino, kad šeiminiškės pasamdytos, nepriklausomos stovyklai, gal todėl neįsijungė stovyklautojams sveikos mitybos būtinumo. Tokia pat problema buvo anais metais Berčiunuose. Šmet, kun. Rimui pasirūpinus šeiminiškėmis, Berčiūnų stovyklautojai buvo labai sveikatingai maitinami. Tiekėjome, kad ateityje atsirastų rūpestingų tėvų, aukojančių laiką savo vaikų gerovei, ir padės federacijai rūpintis stovyklautojų mityba.

Vakarinei programai susirinkome vadovų gražiai išpuoštoje maž. salėje, bendrabučio I aukšte. Programos vedėjas Aušra supažindino su stovyklos tema: „Lietuvių liaudies lo-biai“. Programa skatino stovyklautojus pajusti liaudies dainų, pasakų grožį ir tautinių papročių testinumo svarbą.

Šis vakaras skirtas stovyklautojų tarpusavio susipažinimui. Atskiri būreliai apibūdino save vaidinimu, daina ar deklamacija. Stovyklos komendantas Egidijus, gitarą pritardamas, mokė gražių žemaitiškų dainų. Sustoję ratu, vakarą baigėme sugiedodami vakarinę maldą. Po to skubėjome prie Jūros upės nusiprausti (oi, kaip smagu!).

Sugrįžę vaikai apibūdino sumigo, o vadovai susirinko susipažinti su rytdienos dienotvarkė ir dalyvauti vakariniuose vadovų kursuose, nes vos tik viena vadovė dalyvavo Berčiunuose vykusiose kursuose. Nutarėme vakarais, valandai sušabę, diskutuoti gero vadovo savybes ir vadovo bei vaiku reikalavimus stovykloje.

Rytą atsikėlę patyrėme, kad naktį lankėsi nelaukti svečiai – šimtai pelių! Atrodo, kad bendrabutis buvo pilnas šių nepageidaujamų gyvulėlių. Patikrinę visų stovyklautojų lagaminus, vadovai surinko tėvelių rūpestingai supakuotus sumuštinius, pyragus, daržoves ir vaisius. Visas gėrybes sudėję į valgyklų šaldytuvą, dalinome jas stovyklautojų pavakariams ir naktiepiams. Po to kiek sumažėjo nekviestų svečių į stovyklą, pyragus, daržoves ir vaisius. Visas gėrybes sudėję į valgyklų šaldytuvą, dalinome jas stovyklautojų pavakariams ir naktiepiams. Po to kiek sumažėjo nekviestų svečių į stovyklą, pyragus, daržoves ir vaisius. Visas gėrybes sudėję į valgyklų šaldytuvą, dalinome jas stovyklautojų pavakariams ir naktiepiams.

JAS stovyklą žemaitijoje užbaigėm pakilia nuotaika, nors atsisveikinant vaikų veidais riedėjo ašaros. Apsikabinę pasidėdėjome vėl pasimatyti ateinančią vasarą stovykloje ir Ateitininkų kongrese.

Išvažiuodama iš Pajūrio, su man dovanotu gražiu Rūpin-tolėliu rankoje, jaučiau pagarbą

mandagumo pašnekesiai, dainavimą – giedojimą pamoka, rinkosi meno ir rankdarbių, lietuviškų žaidimų ir ratelių būreliai, sporto užsiėmimai.

Po pietų – laisvalaikis, iškyla gamtoje, maldymasis Jūros upėje, o pavakariams miško takeliu, du kilometrų žygiuodavom dalyvauti šv. Mišiose.

Vakarinės programos buvo įvairios: vieną vakarą stovyklautojai vaidino gyvulines pasakas, kitą vakarą – stebuklines pasakas, eilėraščius ir dainas. Susikaupimo vakarą meldėmės ir susipažinome su Šv. Tėvu ir jo būsima kelione Lietuvoje. Nepamirštama išpuošti paliko Joninių vakaras. Stovyklautojai ir vadovai kruopščiai jam ruošėsi ir nekantriai laukė lauko pradžios. Su daina žygiavome į miško tankmę, kur buvo sukrutas didžiulis laužas. Uždegdami laužą, tikėjomės apšviesti mišką bei laukus ir nubaidyti piktas dvasias bei raganas. Bet šį vakarą buvo neįmanoma jų atsikratyti. Tarp linksmy dainų ir šokių buvome gąsdinami staiga atsiradusių dvasių ar ragunų. Vidurnaktį stovyklautojai išvydo nuostabiai pražydusį (vadovų kūrybingai paruoštą) paparčio žiedą. Žvelgdami į jį susikaupėme. Komendanto Egidijaus žodžiu vedami, giliau pažvelgėme į save. Mastėme apie dievišką meilę, teikiančią prasmę gyvenimui. Sukalbėme vakarinę maldą, pavargę, bet labai patenkinti, grįžome bendrabutin.

Nors, buvome žadę į pagalbą seną paprotį) laukti saulėtekio – neištėsėjome. Gal kitais metais...

Numatytą dviejų savaitių JAS stovyklą žemaitijoje, po savaitės teko nutraukti. Priešasčių tam netrūko. Pirmausia – aplinka ir neigiamos bendrabučio sąlygos – vos vienas tualetas, tik viena kriauklė prausimui veike tik iki 11 val. vakaro, o po to – nebebuvo vanduo. Tad jau trečią dieną stovyklautojai pradėjo sirgti, skusdamiesi vidurių ir gerklės skausmais. Neturėjome nei slaugės, nei gydytojo. Laimė, kad turėjome dežę mano atsivežtų vaistų, ir kad už 29 km – Tauragėje turėjau pusėsėsę dr. Aldoną Pavalkytę. Ji atskubėjo patikrinti vaikų sveikatos stovį ir padėti man juos gydyti. Nenorėdami, kad daugiau vaikų susirgtų, nutarėme savaitei baigiantis stovyklą uždaryti. Stovyklautojai labai pergyveno šią žinią, nors ir sergant, jiems buvo smagu stovykloje.

JAS stovyklą žemaitijoje užbaigėm pakilia nuotaika, nors atsisveikinant vaikų veidais riedėjo ašaros. Apsikabinę pasidėdėjome vėl pasimatyti ateinančią vasarą stovykloje ir Ateitininkų kongrese.

Išvažiuodama iš Pajūrio, su man dovanotu gražiu Rūpin-tolėliu rankoje, jaučiau pagarbą

išsilaikymui visur, kur tik esama lietuvių.

Tokiu liūdnu momentu, sueiname nulenkti galvas tai duoklei, kurią žmogus savo darbu ir asmeniniu pasiaukojimu palieka bėgančio gyvenimo kelyje.

A. a. Juozas palieka mums šviesiu pavyzdžiu žmogaus lietuviokataliko, kuriam gyvenime ir sunkūs momentai buvo visada pakeliami, nes jam visada „švietė kryžius ant mūsų vėliavos“.

Velionio žmonai Izabelei, dukroms dr. Pranutei Domanskienai su šeima, Izabelytei Howes su šeima ir artimiesiems reikiame gilą užuojautą.

Adolfas Damušis

ir meilę Raimondai ir jos taktininkams už pasiryžimą sunkiose sąlygose organizuoti JAS stovyklą. Šie jaunieji sendraugiai yra pasiryžę aukotis, norėdami jungti jaunūčius į ateitininkų gretas ir juos auklėti mūsų organizacijos principu dvasioje.

(Bus daugiau)

DR. ARYDAS J. DAILIDĖ DANTŲ GYDYTOJA

21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. (1-312) 778-7679
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

DR. VILJA KERELYTĖ CHIROPRAKTIKA

7271 S. Harlem, Tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

DR. ELIGIJUS LEIŠ AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

4149 W. 63rd St.
Tel. (1-312) 735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. (708) 257-2265
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS DANTŲ GYDYTOJA

9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS

Family Medical Clinic
15505 - 127th St., Lemont, IL 60439
Priklauso: Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2265

DR. ROMUALDAS POVILAITIS DANTŲ GYDYTOJA

9760 S. Kedzie
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE Skausmo gydymo specialistai

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Chicago 312-726-4200
Elyon 708-622-1212
McHenry 815-344-5000, ext. 6506

EVERGREEN PARK X-RAY DR. E. RINGUS RADIOLOGAS

9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS DANTŲ GYDYTOJA

10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D. Ophthalmologas/Akių Chirurgas

2636 W. 71st St.
312-438-8888
4148 W. 63rd St.
312-735-7709
Chicago, IL

DR. KENNETH J. YERKES DR. MAGDALEN BELICKAS DANTŲ GYDYTOJAI

Pensilvanijos nuotaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. (708) 352-4467

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai - gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumeratora mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija skelbiama turinį netaisako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

DR. LINAS M. KLYGIS

Praktika su

DR. ALLEN C. BERNTHAL GASTROENTEROLOGIJOS IR KEPENŲ LIGOS

6827 W. Stanley Ave., Berwyn, IL
(prie MacNeal ligoninės)
Tel. (708) 749-4617
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su

DR. McElligott ir Dr. Adams VIDAUS IR PLAČIŲ LIGOS

15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel. 708-857-8383

DR. BIRUTĖ Z. BALČIŪNAS CHIRURGĖ PODIATRĖ

Carrozta Foot Clinic

3918 W. 63 St.
Chicago, IL

Tel. 312-284-2535

Pirm., antr., ketv.

1 v. p.p. - 7 v.v.

Šešt. 9 v.v. - 12

Valandos susitarus

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ - NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St., Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p. - 7 v. antr. 12:30-3 v. p.p. treč. uždaryta, ketv. 1-3 v. p.p. penkt. ir šešt. 9 v.v. - 12 v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos

Nechirurginis išsiplietusių venų gydymas

5540 S. Pulaski Rd., Tel. 312-585-2802

Pirm., antr., penkt. 9 v.v. - 3 v. p.p. ketv. 10 v.v. - 7 v.v. treč.

Šešt. 10 v.v. - 2 v.p.p.

Sustarimo nereikia treč. ir šešt.

Sumokama po vizito

6321 Avondale, Ste. 102

Chicago, IL 60631

Tel. 312-774-0042

Tomas Kisieliulis, M.D.

Steven Sandler, M.D.

Adrian Bianco, M.D.

Bozena Witke, M.D.

vežio ligos (Onkologija/hematologija)

Valandos pagal susitarimą

ATVIRAS DURIS

Nuaidi durų skambutis. Viduje krūpteli žmogus: kas ateina? Amerikos didmiesčio gyvenimo dulkės jau spėjo neplonu sluoksniu apdengti lietuviškąjį vaizną — nepažįstamam durys retai atveriamos. „Reikia at-sargumo, nepasitikiškite nepa-žįstamais!“ — nuolat girdime perspėjimus žiniasklaidoje ir kasdienybėje. Daugumas jau iš-moko nepasitikėti, nors tai beveik prieš lietuvių igimtąją charakteristiką. Tad ir durų skambutis ilgokai ignoruoja-mas.

Pagaliau šeiminkas neiš-kencia: „Kas ten?“, „Balfas“, — atsisaukia iš anapus durų, ir visas nepasitikiškumas dingsta. Žinoma, kaip galėjome pamirš-ti? Juk dabar spalį, kone sino-nimas Balfas vykdomoms rinkliavoms!

Galima sakyti, kad lietuviai išsivijauja Balfui tam tikrą giminystę ir nelaiko jo net or-ganizacija, o beveik geru, patiki-mu bei dosniu dėde. Argi Balfas ir išsivija negimė kone tuo pačiu metu? Balfas oficialiai Illinois valstijoje inkorporuotas 1944 metais, kaip tik tais metais ir pasipylė didysis pabėgėlių srautas iš Lietuvos, vėjamas karo siaubo ir grįžtančio ru-siškojo komunizmo.

Likusius našlaičius — be tė-vynės — Balfas lietuvių pabė-gėlius apsiutė savo globa: ir morali-ne, ir materialine. Ar gali bent vienas išsivis pamiršti džiaugsmą, kai pabėgėlių sto-vykloje ji aplankydavo Balfas siuntinukas su drabužiais, maistu? Ar gali būti nedėkingi tie tūkstantiniai mūsų tautiečių, kurie Balfas rūpestį atsidūrė Amerikoje?

Ilgainiui šiapus Atlanto mes taip išsikibome į kitus reikalus, kad Balfas blizgesys pamažu nu-bluko. Galbūt ir dėl to, kad Balfas daugeliui priminė skau-džiausią gyvenimo laikotarpį, gal dėl kitų priežasčių (tam tikra trintis tarp naujųjų ir ankstesniųjų ateivių, o pasta-riji kaip tik aktyviau reikšėsi Balfas darbuose).

Nors Balfas ir nebuvo pirma-jančiose mūsų dėmesio eilėse, bet jis nuolat veikė ir vykdė savo uždavinius. Argi kada triksta pašalpos reikalingų? Ne visi išsivijau gerai įsitaisė laisvuose, turtinguose kraštuose, pakankamai jų liko vargti Vokietijoje, Lenkijoje, Sibire ir kitur. Balfas juos rado (arba jie — Balfas) ir stengėsi padėti,

neužsiiminėdamas kitomis išei-viškojo gyvenimo madomis: po-litika, kivičiais, susiskaldymu. Kol yra šalpos reikalingų, yra ir Balfas. Iš to gimė spalio rink-liavų tradicija, nors šandien ją stengiasi nustumti daugybė naujų vaju, išsiestų su prašymais rankų — dažniausiai į tas pačias kišenes.

Teko girdėti nusiskundimų, kad Balfas ne visada išsina lai-mėtoju šiose varžybose dėl au-kotojų dosnumo. Naujausias pa-sisteisinimas, paprašyto aukoti vieną kitą dolerį Balfui: „Mes turime tiek daug giminų Lie-tuvoje, kad vos spėjame jiems siųsti“. Maždaug kaip ameri-kečiai, užklupti aukų rinkėjų namie, mėgsta atsiskaiti: „Aš jau aukojau savo įstaigoje!“

Idomu, kad bostoniškoje Lie-tuvių Enciklopedijoje (II t., 1954 m.) paskutinis sakiny, baigiant aprašyti Balfą, yra toks: „Balfas veikla bus pravartė ir tada, kai bus atstatyta nepriklausoma Lietuva“. Tiesiog pranašiški žodžiai, nors anuomet jų au-korius ne sapnuote nesapnavo, kad nelabai tolimoje ateityje (žinoma, laiką žvelgiant istori-jos akimis) šis teigimas išsipil-dys. Lietuva nepriklausoma. Balfas veikla tikrai „pravartė“. Tuo sakiniu nusakoma visa da-bartis, kalbanti aiškiau už šimtus puslapių, kupinų gra-žiausių itikinėjimų.

Šiandien turime organizaciją, kurios rūpinasi našlaičiais ir li-goniais; turime, besistengiančių atstatyti krašto ekonomiką, pa-gerinti švietimą, grąžinti tikė-jimą ateizmo nualintoms sie-loms. Idomu, kad į visus šiuos naujus ir svarbius darbus jun-giasi mūsų jaunosios kartos, ku-rioms neteko pakelti karo baisu-mų ar pokario pabėgėlių stovyk-lų beviltiškumo. Tie mūsų jau-nesnieji mažiau pažįsta Balfą, nes tiesiogiai su jo veikla ne-susitikę. Daugelis galbūt net ne-žino, kad tokia organizacija dar egzistuoja. Balfas darbuotojai daugiausia vyresnio amžiaus, jau nuo darbų pavargę, bet juos tebeskatina neatlaidi pareiga ir žinojimas, kiek daug dar į Balfą išsiestų rankų.

Tai ir norisi paprašyti: pada-rykime išimtį, atverkime duris (ir pinigines) Balfui. Juk jis nėra svetimas, atėjęs smurtu atimti. Balfas tik prašo — ne sau, o labai pagalbos reikalingiems mūsų tautiečiams.

Danutė Bindokienė

KĄ REIŠKIA BUVUSIŲ LENKIJOS KOMUNISTŲ PERGALĖ?

Socialdemokratais pasiva-dinusiu buvusių lenkų ko-munistų ir jų sąjungininkų rinkiminė pergalė panašiai nustebino amerikiečių žurnalis-tus, kaip ir LDDP laimėjimas Lietuvoje. Ar istorija pradėjo riedėti atgal? — Vėl klausė kai kurie. Atsakymo jie ieškojo pas lenkų žurnalistus ir politikus.

„Komunistų sugrįžimas į val-džią“ niekur nėra toks netikė-tas, kaip Lenkijoje — šalyje, kurioje prasidėjo tarptautinio komunizmo žlugimas — New Yorko dienraštis „News Day“ rugsėjo 26 d. rašė publicistas Jonathan Schell. Ar tai reiškia, kad vėl iškilis Berlyno siena? Susilipdys Sovietų Sąjunga?

Anaipol, atsakė amerikiečių užklaustas lenkų žurnalas „Res-publica“ redaktorius Marcin Krol. „Tai demokratija, — pareiškė jis. Naujoji vyriausybė neabejotinai seks būdingų Euro-pos socialdemokratų, kaip Vokietija ar Švedija, pavyzdžiu. Man jokio rūpesčio nekelia laimėjusios partijos vadovybė, kuri yra visiškai racionali. Blo-giaus su eiliniiais nariais, kurie gali pradėti kerštauti prieš tuos, kurie, komunizmui sugriuvus, mėgino juos išjungti iš politikos“.

Sugrįžimo į komunizmą pavo-jaus nėra, pabrėžė lenkų redak-torius. Iš tikrųjų, anot jo, buvu-sieji komunistai nepatenkinti, laimėję didelę balsų daugumą.

Kodėl? „Nes tai reiškia, kad jie turės prisiminti atsakomybę už šalies padėtį“... Nors Krol yra katalikas, jis patenkintas, kad, glaudžiausiai su Katalikų Bažnyčia susijusi partija nesu-rinko pakankamai balsų ir liks už parlamento durų. „Bažnyčiai tai išeis į gerą, — kalbėjo jis. Politinei Bažnyčiai numirus, gal suklestės dvasinė Bažny-čia“.

Amerikiečių publicistas kal-bėjosi ir su buvusiu „Soli-darumo“ veikėju, parlamen-taru Janu Lytinskiu, kuris paaiškino, kodėl buvusieji komunistai nenori imtis atsa-komybės už Lenkiją. Jo žodžiais: „Žmonės tikėjo socialdemokra-tais, kai šie tvirtino, jog jie pakels algas, sumažins nedarbą ir taip pat tęs ūkinės reformas. Bet (buvusiųjų komunistų) vadovai žino, kad jei jie tam naudos valstybės išdą, jau Lenkijos ūkį pagerinusios, ūkinės reformos subyrės. Jau prieš pat rinkimus jie pradėjo trauktis nuo savo buvusių pa-žadų. Jie išsigando. O mūsų („Soli-darumo“) partija į tai žiūri su nesveiku pasitenkinimu. Mūsų varžovai dabar turės atsakyti už pažadus, su kurių pagalba jie užkopė į valdžią“.

Ar lenkai jau pamiršo komu-nizmo blogį, ar už tai atleido? „Ivyko posūkis į kairę, — atsakė Lytinski. — Žmonės ilgisi ko-munistinės praeities, bet ne

paties komunizmo. Jie sako: „prie komunistų, aš bent turėjau darbą. Dabar aš bijau ateities“. Lytinski pridūrė, kad dar prieš keletą metų Lenkijos komunistų partija turėjo 2 su puse milijono narių. Jiems rinkimų pasekmė reiškia sugrįžimą į orumą. Žmonės ne-bebijo būti kairuoliais“.

Jei Kairiųjų sąjunga sudarys vyriausybę, perspėjo Lytinski, buvusieji lenkų kompartijos sekretoriai užims daugelį vyriausybės postų.

Panašiai padėtį aiškino ir vienas „Solidarumo“ intelek-tualinių vadovų, Adam Michnik, buvusieji lenkų kompartijos savo redaguojamame dien-raštyje „Gazeta Wyborcza“. Jis rašė, jog kairiųjų sąjungos per-galė yra „karti pamoka visiems, atstovaujantiems antikomuni-stinei pozicijai“. Tai esą ženklas, kad žmonės jau nebekreipia dėmesio į praeitį.

Michnik taip pat perspėjo apie „primityviųjų“ komunistų sugrįžimą į Lenkijos politinę sceną. Anot jo, „blogiausios rū-šies bukalgalviai karjeristai apa-ratčikai dabar žiūrės į tokius žmones, kaip (Socialdemokratų partijos vadovą) Kwasniewskį ir kitus buvusius komunistų par-tijos reformistinius elementus kaip ir politinio kailio mainy-tojus ir užmaskavusius so-cialdemokratams“.

MUS KVICEIA Į PUOTĄ

Šio sekmadienio Evangelijoje (Mato 22:1-14) girdime paly-ginimą apie dangaus karalystę, kur Kristus ją palygina su karaliumi, keliančiu vaišes. Tačiau kvietieji nesiteikia į jas ateiti, nes visi užsiėmę savais darbais. Staiga palyginimas pasuka kita kryptimi: „Tačiau kvietiamieji to nepaisė ir nuėjo kas sau: vienas lauko arti, kitas prekiauti, o kiti, tarnus nutvė-rė, išniekino ir užmušė“.

Galime suprasti, kad kviečia-mieji neprimena kvietimo, — bet kodėl išniekinti ir užmušti tuos, kurie kviečia? Tai jau pažėdžia palyginimo formą, kuris veikia kaip tik tuo, kad laikosi nor-malios žmogiškos patirties. Čia jau palyginimas tapo alegorija, kurioje tuo įvaizdžiu užsime-nama kas kita. Ir evangelistas šv. Matas pratęsia sukrečiančią alegoriją toliau: „Tuomet karalius užsirūstino ir, nu-siuntęs kariuomenę, sunaikino anuos žmogžudžius, ir padegė jų miestą“.

Šioje Evangelijoje matome, kaip šv. Matas paėmė tikrą Jė-zaus pasakojimą ir jį pritaikė savo bendruomeni. Pirmiausia yra Kristaus pasakotas vestu-vių puotos palyginimas. Juo Jė-zus norėjo supažindinti savo klausytojus su dangaus karalyste, į kurią jis juos kvietė. Tuomet girdime šv. Mato įter-ptą alegoriją, nes jis ir jo ti-kinčiųjų bendruomenė jau žino-jų, kas atsitiko ir su Jėzumi, ir su jo mokiniais, kurie, vykdydami Dievo Tėvo valią, irgi žmones kvietė: nenorintie-ji jų kvietimo priimti, juos išniekino ir užmušė. Mato įter-ptoje alegorijoje girdime ir apie žmogžudžių sunaikinimą, ir jų miesto sudeginimą.

Čia matome šv. Mato tiki-nčiųjų bendruomenės apokalip-tiškos galvosenos pavyzdį, kurio nemažai yra ir šiandien gyve-nančių tikinčiųjų tarpe, ypač lietuviuose, iškentėjusiuose be-dieviško komunizmo siautėjimą Sibire ir kitur. Tai supratimas, jog Dievo teisingumas galutinai išniekintų visa, kas šventa ir gera, kankindami ir žudydami tuos, kurie kviečia žmones į Kristaus rodomą gėrio ir artimo meilės karalystę. Apokalip-tiniame supratime, jei ne šiandien, tai rytoj Dievas, kuris yra ir visagalis, ir mylintis, ir teisingas, sunaikins savo prie-šus, skriaudusius jo mylimus pasiuntinius, nes jo teisingumas

neleis tam išniekinimui likti neatitaisytam.

Tad šv. Mato bendruomenės tikintieji (ir jis pats) Jeruzalės sunaikinimą 70 m. po Kristaus suprato, kaip Dievo išlygini-mą milžiniškos neteisybės, padarytos nužudant Jėzų ir persekiojant tuos žydus, kurie jį priėmė ir kvietė kitus jį pri-imti. (Iš tokių istorinių įvy-kių užuominų galima nustatyti, kad ši Evangelija buvo parašyta po Jeruzalės sunaikinimo.)

Bet svarbu prisiminti ir tai, kad porą dešimtmečių vėliau ra-santieji, kaip šv. Jonas, ir net šv. Paulius, kuris labai siejo-si dėl to, kad jo tautiečiai atmetė jiems siųstąjį Mesiją, labai stip-riai iškėlė Kristaus prisikėlimo reikšmę: tai Dievo ženklas, kad žmonijai užsitraukta Dievo bausmė, net ir už baisiausius ju nusikaltimus, yra pašalinta Kristaus išganingos kančios nuopelnais. Tai, kad Jėzus neliko negyvas — jis prisikėlė, jo kapas tuščias — rodo, kad per ją Dievas neketina žmonių sunaikinti, o priešingai — kviečia į vestuvinę puotą. Tai ypač išryškina krikščio-niškoje apokaliptikos knygoje — Apreiškime šv. Jonui — kuri, kaip „paskutinis žodis“ geroje Išganymo žinioje — nors rašo apie žmonių laukiančias kančias prieš šio pasaulio pa-baigą — nuolat kartoja Avinėlio puotą įvaizdį.

Paskutinis Dievo žodis žmo-nėms yra ne bausmė ir pasmer-kimas už nusikaltimus, o pa-kvietimas į dangaus karalystės puotą, į kurią yra primami visi — ir gerieji, ir blogieji. Ne žmonėms spresti, kas blogieji, kas gerieji — tą padarys pats Dievas, žmogui perėjus į amžinybę.

Grįžęs į Jėzaus pasakotą ves-tuvių puotos palyginimą, šv. Matas ir rašo: „Tarnai išėjo į kelius ir surinko visus, ką tik sutiko, blogus ir gerus“. Bet tuomet šv. Matas vėl papildo Kristaus palyginimą, pasako-damas apie svečią, sėdintį prie puotos stalo, bet nedevintį ves-tuvinio drabužio. Jį karalius įsako surišti ir išmesti laukan į tamsybes, kur bus verksmas ir dantų griežimas. Taip, visi — geri ir blogi — yra kviečiami prie dangiškos puotos stalo, bet, gavus pakvietimą, turime atsakomybę jai pasiruošti geru gyvenimu, Dievo ir artimo meilės darbais pasisiūti rūbą vestuvinei puotai. O medžiagos Dievas duoda. a.j.z.

Vilniuje susitiko ir rankas vienas kitam krikščioniškai paspaudė Lietuvos Respublikos prez. Algir-das Brazauskas ir popiežius Jonas Paulius II.

Nuotr. Gedimino Gulevičiaus

KAZYS BIZAUSKAS: LIETUVOS ATSTOVAS JAV

PRANAS ZUNDĖ

14

Kaip buvo iš anksto minėjimo rengėjams žadėjęs, K. Bizauskas į Vasario 16 d. iškilmes atvyko. Bet dėl kitų, anksčiau padarytų, išsipareigojimų jis rytojaus dieną įvykusioje „Nepriklausomybės puotoje“ dalyvauti negalėjo. Deja, rengėjai, dar negavę K. Bizausko sutikimo, jau buvo paskelbę spaudoje ir kvietimuose į puotą, kad K. Bizauskas joje dalyvaus kaip rengėjų garbės svečias. Dėl to kilo aršūs tarpusavio vaidai, būdingi to meto vyrausiomis išsivijusių politinėms nuo-taikoms. Juos įdomiai aprašo vienas tv kivičių akty-vus dalyvis, „Nepriklausomybės puotos“ organiza-torius, žinomas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros veikėjas K. Drangelis („Pasaulio Lietuvių archyvas“, Chicago, III.).

„Šm. pradžioje Chicagon iš Lietuvos atkeliavo prelatas K. Olšauskas ir inžinierius V. Paulukonis. Kiek anksčiau atkeliavę čia darbavosi menininkas A. Žmuidzinavičius-Zemaitis.

Tų metų vasario 16 d. Chicagoje buvo įsteigtas ir Lietuvos Konsulatas. Pastovų gyventoją turėjome pirmąjį konsulą pulkininką Povilą Žadeikį. Taigi daug įžymių asmenybių žvaigždėmis sužibo kvičagiečių padangėje.

A.L.T. Sandara tuomet jau turėjo čia keletą veiklių kuopų ir jų tvirtai organizuotą apskritį. Smarkiai veikė ir Politinis Izdas.

Prie šių teigiamų sąlygų nesunku buvo numatyti tinkama progą ruošti antrąjį iš eilės — 6-rių metų — Lietuvos nepriklausomo gyvenimo paminėjimą. Bus

kuomi reiklamotis, ką visuomenei pateikti, nes yra daug svečių iš Lietuvos. Bus proga tiesiog iš jų lūpų išgirsti vėliausius laimėjimus ir pažangą tėvynės dar-buose ir savo artimųjų.

Taip sumanyta, taip suplanuota, na, ir leistasi dar-ban. Tuo tikslu sudarytam komitetui man prisiejo pirmininkauti. Sprendžiant iš „Naujienose“ tilpusios apie tą puotą korespondencijos, galia maždaug daryti išvadą, kad tie patys dalyviai sandariečiai sudarė ir patį komitetą“.

Nepriklausomybės puota įvyko Morrison viešbutyje 1924 m. vasario 17 d. — sekmadienį. Šiom iškilmėm kvietimas buvo toks, kaip rašė „Naujienos“:

„Dr. K. Drangelis kviečia puoton.

Puota įvyks Morrison viešbutyje vasario 17 d. paminėjimui šešerių metų sukaktuvių nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo.

Vasario 16 d. sukanka šeši metai nuo dienos, ku-rijoje Lietuva paskelbė pasauliui savo nepriklausomybę. Ši nepriklausomybės paskelbimo diena yra lietuviams ne kas kita, kaip amerikonom „Fourth of July — Declaration of Independence“.

Atminkime, kad vasario 16 d. būsim 6 metų piliečiai visi priauge ir kad vasario 17 d., kaip 6:30 val. vakare, Morrison viešbutyje, visi paminėsime lietu-vių Fourth of July.

Ši Nepriklausomybės puota žadama padaryti daug žymesnė už kitas, pirmiau buvusias.

Siemet puotoj garbės svečiais dalyvaus Lietuvos atstovas iš Washingtono gerb. K. Bizauskas, Lietuvos Konsulas iš Chicagos gerb. P. Žadeikis, dailininkas A. Zemaitis ir ką tik iš Lietuvos atkeliavę „Galybės“ atstovai gerb. prelatas Olšauskas ir inžinierius Paulukonis. Jokiaame atsitikime amerikiečiai lietuviai neturėjo savo tarpe tiek reprezentatyvių žmonių iš Lietuvos, kiek jų dalyvaus Nepriklausomybės puotoje

šiais metais. Išrodo, lyg ši puota būtų pusiau oficiali Lietuvos valstybės šventė.

Šioj puotoj bus visa, kas tik reikalinga linksnumo sutvėrimui: skani vakarienė prie muzikalo programo, žingeidi kalbėlės prie tikslo ir nuo 9 valandos iki 1-mai šokiai. Muzika p. Byansko. — Dr. K. Drangelis, Komisi-jos Pirmininkas“.

„Kadangi šiame kvietime, dėl mano neapdairumo, buvo pozityviai pasakyta: puotoje garbės svečiais daly-vaus atstovas iš Washingtono gerb. K. Bizauskas...“ tai penktadienio laidoje, prieš parengimą, „Draugo“ redak-torius kunigas Br. Bumša patalpino savotišką sanda-ričių puolimą. Parašė būk sandariečiai apsimelavo skelbdami Lietuvos ministerio K. Bizausko dalyvavimą bankete.

Tiesa, reikėjo man parašyti, kad p. Bizauskas deda pastangų tuo laiku būti Chicagoje ir tuomet dalyvaus sandariečių bankete ir kalbą pasakys.

Vien dėl šio skirtumo kun. Bumša galėjo švelnia pastabą padaryti, bet ne melagiais išvadinti, o tuo la-biau mūsų tautiniam darbiui pakenkti.

Paskaitės anksti rytą „Drauge“ tokį šmeižtą, aišku, nusiminiau. Tačiau greitai sumaniau, ką daryti. Tele-fonu pašaukiau „Draugo“ redaktorių kun. Bumšą ir paprašiau pasimatymo 11 val. ryto. Jis mielai sutiko.

Pasikviečiau su savimi dr. A. Zimantą ir stiproką vyriškį Nikodemą Krukoni (mires). Visi sėdimo mano automobiliu ir nuvažiuavom. Prie kampo 23-čio Place ir So. Oakley Ave. sustabdžiau savo keturių sėdynių Frankliną ir pasiunčiau mano palydovus iškvieisti redaktorių kun. Bumšą. Jiems tris greitai sugrįžus prie auto, kun. B. Bumšą pasodinome „pono“ sėdynėn, gi anie du atsisėdo šalia ir priešais jį. Jis buvo mūsų trijų visiškai apsuptas. Pasisveikins su manimi automobilyje, kun. Bumša prabilo.

(Bus daugiau)

DRAUDŽIA MISIONIERIAUTI UŽSIENIEČIAMS

Liepos 14 d. Rusijos parlamen-tas priėmė įstatymą, apribojantį užsienio religinių bendrijų veik-lą. Kaip pranešė agentūra ITAR-TASS, kad įstatymas įsigalio-tų, bereikia tik prezidento Borisio Jelcino parašo. Užsieniečiams Rusijoje nebebus leista verbuoti narių savo religinėms bendruomenėms. Draudimas taip pat apima ir panašaus pobūdžio leidinius. Įstatymas iš esmės nukreiptas prieš protestantiškas fundamen-talistines JAV sekas, išsivyčiusias Rusijoje aktyviai veiklą. Kiek jis palies Katalikų Baž-nyčią — daugelis kunigų ir pasauliečių yra lenkų, lietuvių ir italų tautybės — kol kas sunku pasakyti.

Rusų stačiatikių tikėjimo ku-nigas politikas Glebas Jakunin-s, tiesa, neatstovaujantis Maskvos patriarchato pozici-joms, pavadino naują įstatymą „diskriminaciniu, antidemokra-tišku ir nukreiptu prieš žmo-gaus teisių konvenciją“. Mask-vos patriarchatas, priešingai, per jį palaikančius politikus jau

keletą mėnesių reikalavo įsta-tymiškai sustabdyti į Rusiją besiveržiančius vakarietiškos ir rytietiškos pakraipos sektų apaštalus. „Sektos Rusiją traktuoja kaip užkariautiną teritoriją“, buvo kalbama pa-triarchato sluoksniuose: „Mes turime apginti dvasinį Rusijos paveldą“.

KARTU PRIEŠ PRIEŠIŠ-KUMĄ UŽSIENIEČIAMS

Popiežius Jonas Paulius II pa-ragino žydus ir krikščionis ben-dromis pastangomis kovoti su rasizmu, prietarais, nepakan-tumu ir visomis priešiško už-sieniečiams formomis. Audien-cijoje, suteiktoje liepos 2 d. pilgriminės kelionės, kurią or-ganizavo Popiežinė santykių su žydais komisija bei Tarptauti-nės žydų-krikščionių tarybos jaunimo sekcija, dalyviams, Jo-nas Paulius II akcentavo būti-nybę vystyti žydų ir krikščionių dialogą ir telkti jaunus žmones, išpažįstančius monoteistinį ti-kėjimą. Šitaip, pasak popie-žiaus, galima prisidėti prie supratingesnio pasaulio su-kūrimo.

**JAV LB Krašto Valdybos
Socialinių Reikalų Taryba**
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
(312) 476-2655 • Fax (312) 436-6909

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA

Socialinių Reikalų taryba sudaro:

Pirmininkė — Birutė Jasaitienė,

nariai: seselė Margarita Bareikaitė, Vladas Čyvas, dr. Petras Kisieliū, Regina Kulienė, Linas Norušis, kun. Antanas Saulaitis S. J., Julija Saulienė, Aldona Šmulkštienė, Laima Vander Stoep, Birutė Vindašienė, Juozas Žygas.

Teisinis patarėjas — adv. Saulius Kuprys.

CPA — Juozas Paškus.

Socialinių Reikalų Tarybos darbus šiuo metu turime skirti dvi daliai: pagalbai lietuviui Amerikoje ir organizavimą — tiesiogines pagalbas Lietuvos žmogui — daugiausia vaikui.

1. Darbas padėti žmonėms Amerikoje.

Kam ir kaip padedama. Pagalbos reikalingi yra ne tik seni, bet ir visi kiti: nuo gimimo iki mirties, ir kartais po mirties reikalų tvarkymas. Pagalbos reikalingi yra anksčiau atvažiuavę ir tik dabar atvykę iš Lietuvos ar kitų kraštų lietuviai. Pagalba teikiama patarimais: legaliais, socialiniais, mediciniais ir kitais, pagal reikalą išskylančiais iš kasdieninio žmogaus gyvenimo. Padedama patarimais, nurodymais, kuriuos reikia žinoti, rasti įvairiose įstaigose ar gauti iš įvairių profesionalų, pildant formas, rašant laiškus, pažymėjimus, padedant lietuviams Amerikos miestų, valstijų ar federalinės valdžios įstaigų-istatymų, patarnavimų, sveikatos ir kasdieninio žmogaus gyvenimo reikalų labirinte.

Šis komplikotas ir platus darbas atliekamas įvairiais būdais. Mūsų darbo pagrindas ir mūsų namai yra Čikagoje — Vyresniųjų centrų, kitiems žinomas kaip „Seklyčia“. Visas Socialinių Reikalų tarybos atliekamas darbas būtų neįmanomas arba sunkiai atliekamas, jeigu nebūtų šio centro. Čia yra mūsų oficialus adresas, telefonas, kurį žino ir naudoja. Ne tik Čikagos, bet visos Amerikos lietuviai, (kai jiems reikia pagal-

bos ar patarimų) ir Amerikos valdžia, suteikdama įvairius nurodymus, pageidavimus ir t.t. Vyresniųjų centre yra: restoranai, kuris maitina ne tik čikagiečius, bet ir visus, užklystančius, ypač, kurie atvažiuoja iš kitur ir neturi kur gyventi, neturi pinigų. Sergantiems ar nepajėgiems išvežiojamas maistas ir namus. Šio restorano pajamos prisideda prie centro išlaidų sumažinimo.

Centre vyksta anglų kalbos kursai, aerobikos pamokos, yra biblioteka, trečiadieniais vyksta įvairios paskaitos, užsiėmimai, koncertai, organizuojamos įvairios kelionės, matuojamas kraujo spaudimas, daktaras tikrina sveikatą ir t.t.

Čia gyvena „Lietuvos vaikų vilties“ komiteto į Ameriką gydyti iš Lietuvos atvežti vaikai ir jų palydovai. Patalpomis naudojasi lietuviškos organizacijos posėdžiams, o salė yra dažnai išnuomojama posėdžiams ir renginiams. Šiame pastate yra Socialinių patarnavimų, „Lietuvos vaikų vilties“ komiteto, Socialinės tarybos ir „Pensininko“ administracijos raštinės.

Atlikti ir atliekami darbai

1. Išsiųsti 2 laiški aplinkinių ir vienas laiškas apygardų pirmininkams. Tai buvo įvairios informacijos, prašymai remti vaikų namus Lietuvoje ir t.t.

2. Nuo š.m. sausio 30 d. kas šeštadienį „Draugo“ dienraštyje spausdinamas Socialinių Reikalų tarybos skyrius. Esame dėkingi „Draugo“ redakcijai už leidimą naudotis dienraščio puslapiais, skleidžiant informaciją ir patarimus mūsų žmonėms. Už šio skyriaus redakciją yra atsakinga Birutė Jasaitienė, o jai labai daug talkininkauja Aldona Šmulkštienė.

3. Socialinė taryba leidžia mėnesinį žurnalą „Pensininką“. Redaktorius Karolis Milkovaitis, Los Angeles, administratorė Elena Sirutienė Čikagoje. Išleidžiama 1,300 egz. tiražu. Žurnalas skaitomas ne tik JAV, bet ir Kanadoje, Australijoje, Vokietijoje, Pietų Amerikoje ir Lietuvoje. Žurnalas išsilaiko iš prenumeratų, skelbimų ir

aukų. Kasmet Lietuvos fondas žurnalą paremia 1,000 dol. suma.

4. Socialinių patarnavimų įstaiga. Įstaigoje dirba Birutė Podienė. Anksčiau kreipdavosi daugiausia tik Čikagos ir aplinkinių lietuviai, pagalbos ar patarimų prašydami. Dabar labai daug prašymų, užklausimų įvairiais reikalais gauname telefonais ir laiškais iš visos Amerikos, o kartais ir iš Lietuvos, Vokietijos ar kitur. Reikalui esant, savanoriškai talkininkauja keli asmenys. Nuolat talkininkauja Aldona Šmulkštienė, ypač Vokietijos pensijų reikalais. Klausimams iškilus, yra kreipiamasi į įvairius mūsų profesionalų patarimo ir pagalbos. Visi mielai ateina į talką, retas kuris atsisako. Vakaraus įvairius klausimus atsako Birutė Jasaitienė. Turimi labai geri ryšiai su Čikagos miesto ir Illinois valstijos valdžios, socialinėmis ir sveikatos įstaigomis, išnaudojami mūsų žmonių, pagalbai ir reikalams.

5. Naudojantis Čikagos miesto pagalba, buvo surengti 5 „Legal forums“ arba teisiniai seminarai. Trys — imigracijos ir emigracijos reikalais, vienas — pensijų Lietuvoje ir pilietybės klausimais ir vienas įvairiais klausimais, reikalingais žinot vyresnio amžiaus žmonėms (testamentai, palikimai, turto ir pinigų tvarkymas, įvairūs įgaliojimai turto ir sveikatos reikalais ir t.t.).

Šiuose seminaruose kalbėjo ir į klausimus atsakinėjo, aiškino po 3, įvairių specialybių, tam reikalui pasirodę, advokatai. Kiekviename seminare buvo vis kiti advokatai, ir labai maloniai mūsų žmonėms patarnavo. Šių advokatų patarnavimas buvo veltui, gautas per Čikagos miesto įvairias įstaigas, su kuriomis mes dirbame. Seminaruose gauta informacija jau buvo pasiųsta į aplinkines bei išspausdinta „Draugo“ dienraštyje ir „Pensininko“ žurnale.

6. „Žalių kortelių“ loterijos blankų pildymo metu buvo stengiamasi visus informuoti, buvo paruošti blankai, padedama juos užpildyti, į kitas vietas siunčiama informacija ir blankai.

7. Kartu su ambasada ir Visuomeninių reikalų taryba, praėjus metų lapkričio mėn. Wašingtone buvo surengta JAV veikiančių labdaros organizacijų, sambūrių, institucijų bei paskirų asmenų, padedančių Lietuvai, konferencija. Ji laikytina labai gerai pasisekusia ir ateityje galbūt pakartotina.

8. Š.m. birželio mėn. Socialinių reikalų pirmininkė ir „Lietuvos vaikų vilties“ reikalų vedėja Jūratė Budrienė lankėsi Lietuvoje. Jos važiavo savo pinigais. Kelionės tikslas — apsilankyti ir susipažinti su Lietuvos vaikų — našlaičių — senelių prieglaudomis, įvairiomis institucijomis, internatais; valdžios įstaigomis ir galutinai sutvarkyti „Lietuvos vaikų vilties“ komiteto darbus, komitetas Lietuvoje ir paruošti atidaryti ortopedinę operacinę Lietuvos vaikams. Per tris savaites buvo labai daug apvažinėta, apilankyta, tartasi ir padarytos tam tikros išvados, kuriomis ateityje Socialinių Reikalų taryba naudosis, darant sprendimus dėl šalpos ir pagalbos Lietuvos žmonėms.

Pagalba Lietuvai

a. Pagalba Lietuvos našlaičiams. 1992 metų LB Tarybos sesijoje Clevelande Socialinių reikalų tarybai buvo pavesta suorganizuoti pagalbą Lietuvos našlaičiams. Gautas našlaičių ir internatų sąrašas buvo išsiųstinėtas JAV LB aplinkėms. Kai kurios aplinkės labai gražiai atsakė ir aprašė savo darbą bei pastangas, apie kitų darbą sužinojome iš spaudos, pasiskambinę telefonu, susitikę čia ar Lietuvoje. Reikia visoms JAV LB aplinkėms dėkoti už tokį gražų darbą, už supratimą vargstančio žmogaus, už nuolatine paramą Lietuvos vaikams. Vienos aplinkės daugiau, kitos mažiau remia, vienos skelbia, kitos tik tyliai dirba, o aplinkinių žmonių, nuvažiavę į Lietuvą, aplanko savo remiamas institucijas ir su jų vargais susipažįsta, grįžę visiems kitiems pasakoja. Mes esame dėkingi visoms JAV LB aplinkėms už jų darbą.

b. „Lietuvos vaikų vilties“ komitetas, prieš dvejus metus įsteigtas ir labai gražiai veikia. Jo tikslas yra sudaryti sąlygas Lietuvoje gyvenantiems vaikams atvažiuoti į JAV ir pasinaudoti Shriners ligoninėse veltui teikiama specifine medicinine pagalba. Shriners ligoninės priima ir veltui gydo vaikus iki 18 m. amžiaus, kurie reikalauja pagalbos negali gauti Lietuvoje ir kurių diagnozė atitinka Shriners ligoninių reikalavimus (įvairios ortopedinės kau-
lių ligos, nudegimai ir t.t.).

Komitetui šiuo metu vadovauja: pirmininkė Gražina Liautaud, nariai: Irena Blinstrubienė, Birutė Jasaitienė, Jūratė Budrienė, Antanas Valavičius, Aldona Šmulkštienė, Marija Kriaučiūnienė, dr. Vytautas Dargis, Giedrė Mėreckienė, Alė Kėželiūnė, Dana Kaunienė ir Liucija Hofmanienė. Komiteto namai — pagrindas — yra Čikagoje, o skyriai veikia Los Angeles — pirm. Danguolė Navickienė, Portlande — pirm. Daiva Banaitienė, Philadelphia — pirm. Jeanne Dorr ir San Francisco — Vyga Dikiniūnė. Prie komiteto yra sutelkti būriai savanorių — talkininkų, kurie vežioja vaikus pas daktarus, vertėja ir suteikia įvairią globą vaikams bei jų globėjams.

Lietuvoje yra sudarytas atrankos komitetas, kuris atranka vaikus, jų dokumentus pristato mums. Lietuvos komiteto pirm. yra dr. Algimantas Vingras Vilniuje. Iki š.m. rugsėjo mėnesio buvo atvežti ir pagydyti išvažiavo 21 vaikas. Čikagoje įvairiose gydymosi stadijose dabar yra 8 vaikai. Paprastai Čikagoje gydoma 10 vaikų. Lietuvoje yra atrinktų ir Shriners ligoninėse jau priimtų dar 30 vaikų, kurie laukia atvažiavimo eilės. O pagalbos reikalingų vaikų Lietuvoje yra labai daug. Vaiko buvimas pareina nuo ligos ir operacijų sudėtingumo: tesiasi nuo 3 iki 14 mėnesių. Vieno vaiko gydymas, atvežimas, įskaitant visas išlaidas, kainuoja apie 5-6 tūkstančiai dolerių. Shriners ligoninių teikiama medicininė pagalba kainuotų šimtais tūkstančių, iki pusės milijono, bet šie vaikai ją gauna veltui.

Komitetas įvairiais būdais telkia lėšas iš lietuvių visuomenės, o vaikams padėti retai kas atsisako.

Žinant, kad Lietuvoje yra la-

bai daug pagalbos reikalingų vaikų, kurių ligos nėra per sudėtingos, kuriems nereikia sudėtingos priešoperacinės parengties, komitetas, padedant Shriners ligonines vyriausiam chirurgui dr. John P. Lubicky, š.m. spalio mėn. atidaro vaikų ortopedinę operacinę Vilniaus universiteto Vaikų ligoninėje. Komitetas surinko visus reikalingus chirurgijai instrumentus, kurių kaina viršija milijoną dolerių, o iš Amerikos 10 dienų laukia auksa grupė daktarų, kelios gailėstingos seselės, viso 16 asmenų. Jie, kartu su Lietuvos chirurgais, darys operacijas. Iš viso planuojama savaitės — 10 dienų — bėgyje padaryti tarp 60-80 operacijų. Lietuvoje yra atrinkta 150 kandidatų. Instrumentai paliks Lietuvą, kad Lietuvos daktarai galėtų tęsti darbą. Lietuvoje yra sudarytas komitetas, kuris rūpinasi operacinės įsteigimu ir veikimu ateityje. Dr. K. Saniukas yra vyriausias vaikų operacinės chirurgas Lietuvoje. Lietuvoje šios grupės išlaikymu sunkio rūpintis Sveikatos ministerija. Visi važiujantys savo laiką auksa, operaciniai instrumentai buvo surinkti iš įvairių Amerikos institucijų, bendrovių, o važiujančios grupės keliones padengia vienas geradaras asmuo. Šio projekto įvykdymui nebuvo panaudotas nei vienas centas, surinktas iš

Amerikos lietuvių, tik komiteto žmonių darbas laikas ir rūpestis.

Operacinės oficialus atidarymas buvo spalio 2 d.

„Lietuvos vaikų vilties“ komitetas yra Socialinių Reikalų tarybos padalinys, jam yra parasyti įstatai, kurie sesijoje Tarybos narių turėtų būti priimti. Mes esame dėkingi buvusiai pirm. Reginai Kulienai už jos darbą, kuriant šį komitetą, ir dabartinei komiteto pirmininkei Gražinai Liautaud, kuri daug laiko, lėšų ir savo sumanumo auksa komiteto darbams, operacinės steigimui Lietuvoje.

c. „Našlaičių globos komitetas“. Šis komitetas buvo įsteigtas š.m. liepos mėnesį. Komitetui pirmininkauja dr. Albina Prunskienė, nariai: dr. Edmundas Ringus, Marija Remienė, Julija Smilgienė, Aldona Kaminskienė, Aldona Šmulkštienė, Vanda Prunskienė, Irena Kazlauskienė, Dana Bazienė ir Birutė Jasaitienė. Komiteto tikslas ir užduotis yra rinkti auksas ir asmenis čia, Amerikoje, kurie pasižadėtų ir remtų vaiką — našlaitį Lietuvoje, arba, tiksliau sakant, šeimas, kurios augina našlaičius.

Gražinos Landsbergienės — Lietuvos komiteto (komitetų) tikslas — yra prižiūrėti šeimas ir vaikus, kad jie vieni kitiems

tiktų ir kad nebūtų jokių išnaudojimų. Tikimasi, kad Lietuvoje bus sudaryta ir daugiau komitetų tam reikalui.

Komitetas prašo 150 dol. vieno vaiko išlaikymui — paramai metams, bet priima bet kokią auksą. Komitetas sudarytas ir veikia pavyzdžiu Amerikoje labai populiarios „foster-a-child“, programos.

Socialinių Reikalų Taryba be šių trijų pagalbos Lietuvai programų ieškos kelių ir būdų padėti Lietuvos vargstančiam žmogui.

Šiuos visus darbus atlikti reikia ir lėšų. Socialinė taryba turi 6 apmokamus tarnautojus (neskaitant restorano darbininkų, kur dirba dar 10 apmokamų tarnautojų). Nesvarbu, kad visų algos yra minimalinės, bet reikia tuos pinigus iš kur nors gauti. Didžiausia dalis lėšų ateina iš aukų. Mūsų darbus remia Lietuvos fondas š.m. su 10,000. 1993 metams yra gauta 20,000 parama iš Čikagos miesto. Tikimės, kad gal ir kitais metais gausime. Darbas sunkus, o to darbo atlikimą apskunkina faktas, kad lėšas, reikalingas darbai atlikti, turi pats surasti ir susirinkti.

Birutė Jasaitienė

• Naujausias žinias iš Lietuvos galima rasti „Drauge“.

City Center GT-International

**PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI
KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į
1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.**

Kviečiame **VISUS** pasinaudoti SPECIALIAI NUPIGINTOMIS LĖKTUVŲ BILETŲ KAINOMIS Į DAINŲ ŠVENTĘ!

SIŪLOME:

Septinių (7), dešimties (10) ir keturiolikos (14) dienų maršrutus po Lietuvą. Keturiolikos (14) ir septyniolikos (17) dienų maršrutai po Pabaltijį. Pavienius ir grupinius maršrutus pagal jūsų pageidavimus. Viešbučių rezervacijos. Platūs pasirinkimo transportas: keleiviniai automobiliai — Cadillac Seville, Cadillac El Dorado, Audi, Ford T-Bird, mini-autobusai (vans) Ford Aerostars, Toyota, Dodge ir Mercedes — Benz autobusas.

Visos mūsų raštinės Lietuvoje yra pasiruošę suteikti jums įvairias turizmo paslaugas. Reikalui esant, galite kreiptis: **VILNIUJE, KAUNE, KLAIPĖDOJE, ŠIAULIUOSE IR PANEVĖŽYJE.**

Lietuvos Kultūros ministerijos pavedimu, **geriausi bilietai į visus 1994 DAINŲ ŠVENTĖS** renginius bus platinami sausio mėnesį tik per mūsų agentūrą.

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvo bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelionių reikalais — bilietais, atostogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu — kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

Member
ASTA
American Society
of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154

TELEFAX (370) 2-223-149

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

We Ship UPS 312-434-9766
Užsilimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen

Skaniausi lietuviški gaminiai

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

Vaidas Samajauskaitė su savo globėja — „mama“ Regina Andrijauskienė Jona-voje š.m. birželio mėn. Našlaitė Vaidą per „Našlaičių globos“ komitetą, kuriam pirmininkauja dr. Albina Prunskienė, globoja Antanas Dundzila. Komitetas yra Socialinių reikalų tarybos padalinys.

Nuotr. Antano Dundzilos

SUGRĮŽIMAS Į MEDININKUS

JONAS ALBERTAVIČIUS

Jau iš tolo pasitinka pačioje bokšto viršūnėje žaliuojantis berželis. Rodos, jis pirmasis pamato, kas išsuka iš plento ir artėja prie pilies. Ir užauk tu man tokiam aukštyje, vešėk, tarsi ne akmenys, o derlinga žemė laikytų šaknis ir maitintų. Įstabi gamtos gyvastis, niekur nepalikanti nei lopinėlio ir, kur tik įmanoma, atkakliai leidžianti šaknis. Šitas berželis išmoko paimti syvus, praeitis jam tarsi trąša. Jis žaliuoja iš mūsų protėvių triušo, iš mūro sienos sudėtos dvasinės ir fizinės energijos. O mes, ar pajėgūs ką nors išauginti iš mūsų pačių praeities, kuri pavirto akmenimis ir plytomis? Ar įmanoma tęsti, kas čia pradėta? Vėlei užtrinti į savo buvusią vietą lauko akmenį, įstatyti duris į menes, užlipti į pačią aukščiausią viršūnę, pamatyti kuo daugiau Lietuvos?

Mes taip ilgai nesidairėm ir tematėm tik tai po savo kojomis. Ir kaip svarbu, kad praeities raštą skaitytų išmanus ir pigios šlovės nesivaikantis tyrėjas. Juk antrą kartą kasinėjimų nepakartos, o sumaišyti žemės sluoksniai lyg tos medžio rievės — neatseks nei metų, nei periodų, nei įvykių. Šiuo atžvilgiu pamokomas yra archeologas K. Meko pavyzdys. Pasak kartu su juo 1955-1956 m. pilies liekanas tyrusio architekto S. Lasavicko, K. Mekas buvo labai atsargus ir jautė didelę atsakomybę. Jeigu nebuvo tikras, kad atkasto mūro liekanos nebus restauruotos ar kitaip apsaugotos, jis šiuos darbus paliko ateičiai. Nedrįso jis judinti ir pagrindinio pilies bokšto griuvėnų, užpildžiusių visą pirmąją aukštą ir rūšį. Apie joki atstatymą tuo metu nebuvo ir kalbos, o žemės sluoksnis geriau apsaugo mūrą negu nelabai kokybiška restauracija. K. Mekas puikiai suprato, kad prie pilies bus sugrįžtama ne kartą ir reikia palikti ką veikti ir kitiems archeologams.

Ir šitas laikas atėjo. Anuokart, birželio pradžioje lankantis Medininkų pilyje Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos pirmininkui A. Kereliui, donžono viduje buvo nukastas ir išneštas apie 1,5 m. griuvėnų sluoksnis ir jau darbininkai prie geriausiai išlikusių bokšto sienos skverbėsi giliau. Tuomet truputį pašiurpino, kad buvo tiesiog kasama kastuvais, be to, susigulėjusios griuvenas darbininkai trupinavo laužtuvais. Pasielkęs tada pasiemiau senosios nerviūrinės plytos dalį, čerpių liekaną ir anglies gabaliuką, liudijantį apie kažkada čia siautėjusį gaisrą. Teko patirti, kaip kruopščiai ir atidžiai archeologai bei jų talkininkai kasinėjo Kernavėje ir prie Kretuono ežero, kaip šepetėliais praskirdavo kiekvieną žemės žiupsnelį. Gal šiose griuvėnuose nieko vertinga negalima rasti?

Tuomet čia darbavosi archeologas G. Abaravičius. Tiksliai tą mūsų lankymosi dieną jis buvo vienas, o šiaip jo pareiga — patikrinti atnešamas griuvenas, kurių už donžono sienos buvo gerokas kalnas, o jo kolega G. Aleliūnas su darbininkais rūsėsi apačioje. Atrinkti radiniai — jau minėtos nerviūrinės plytos ar jų nuolaužos ir, kas įdomiausia — balti tinko gabalai su rausvomis kažkokio piešinio linijomis. Iš tikrųjų, tai vidaus dekoru detalė, patvirtinanti, kad piešiniai ar ornamentais buvo išpuoštos pilies sienos. Šitų gabaliukų archeologas surinkęs nemažai. Tik kaip iš jų sudėti buvusį vaizdą? Ko gero tai neįmanoma — tokie smulkūs tie tinko gabaliukai. Bet šitaip kasant, ar jie dar labiau nesubyra? Ne, man atsakė jaunas archeologas, paaiškinęs, kad pašalinti grunto kitaip neįmanoma. Galbūt griuvenos bus vėliau tyrinėjamos, išlaunamos vandeni. Jos niekur neišvežamos, o lieka čia. Nors tiek gerai.

Liepos viduryje pagaliau kasėjai pasiekė donžono „dugną“, toliau prasidėjo juodas durpingas žemės sluoksnis. Įėjus į šią 4-5 metrų aukščio sienų apsuptą ir pakėlus galvą aukštyn, staiga pamatai, kaip toli nuo žemės bokšto viršūnės ir kokia milžiniška akmenų masė žvelgė į apačioje besikraptančius žmogeliukus. Dar drėgnos apatinės mūro sienos, juodinės, nei lietaus išskalbtos akmenys aukščiau. Garsiai išsiskiau greta buvusius Valstybinės imonės „Paminklai“ direktoriui A. Jociui, darbų rangovui — Valstybinės restauravimo imonės „Smailė“ direktoriui V. Svirneliui, archeologui G. Aleliūnui savo nuostabavima, kad pašalinus griuvenas, nebeliko atramos ir dirbti prie bokšto tapo tiesiog pavojinga. Juo lab, kad jau kartą atskilo didžiulis luitas virš įėjimo į donžoną. Tuo nesistebti, pačiuojuojęs trupinantis iš smėlis kalkės.

O juk kai Paminklotvarkos departamente buvo susitikusi savotiška Medininkų pilies atstatymo iniciatyvinė grupė, architektas S. Lasavickas išskėlė mintį — reikia atlikti pilies geologinius tyrimus, patikrinti, kiek įleisti pamatai. Tuomet ir departamento vadovas V. Zubovas pritarė, kad per ilgą laiką pasikeičia hidrologinis režimas, gali kilti nenumatytų problemų. Bet kraštovarkininkas K. Labanauskas paprieštaravo: senosios nerviūrinės plytos dalį, čerpių liekaną ir anglies gabaliuką, liudijantį apie kažkada čia siautėjusį gaisrą. Teko patirti, kaip kruopščiai ir atidžiai archeologai bei jų talkininkai kasinėjo Kernavėje ir prie Kretuono ežero, kaip šepetėliais praskirdavo kiekvieną žemės žiupsnelį. Gal šiose griuvėnuose nieko vertinga negalima rasti?

Tame Paminklotvarkos departamente vykusiame pasitarime išskilo dar viena rimta pro-

Medininkų pilies archeologinių tyrinėjimų metu (iš kairės): gen. direktorius A. Jocy, archeologas G. Aleliūnas, viešnia iš Estijos, turizmo tarybos direktorė S. Bljmovits ir žurn. J. Albertavičius.

Nuotr. Alekso Jauniaus

blema, apie kurią kalbėjo Valstybinės imonės „Paminklai“ direktorius A. Jocy. Jaišūnų eksperimentinė bandomoji gamykla negali įvykdyti savo pažado — pagaminti Medininkų piliai šiemet užsakytų 10 tūkstančių plytų, nes atjungtos dujos. Gegužės mėnesio pabaigoje Lietuvos skola už dujas Rusijai pasiekė net 48 mln. JAV dolerių. Buvo tariamasi, kad už dalį skolos Lietuva galėtų atsiskaityti maisto produktais, bet susitarti nepavyko. Liepos mėnesio pradžioje, po derybų su „Lentragazo“ vadovu, buvo atnaujintas dujų tiekimas tik mokioms imonėms. Tokių Lietuvos atsirasd apie 115. Kitoms, turinčioms skolų — jokių nuolaidų. Pasak „Smailės“ direktoriaus V. Svirnelio, liepos viduryje Jaišūnuose plytos dar nebuvo gaminamos. Tiesa, kol kas mūrinių turi statybinių medžiagų, kurioms pagaminti nereikia brangių dujų — iš griuvėnų krūtis ištrauktų akmenų. Bet rytoryt prireiks ir plytų, nes dalis sienos iš kiemo pusės, prie ku-

rios radome betriusiantį Ivaną Dudenį, Viktorą Tarasevič ir kitus, sumūryta kaip tik iš plytų. Beje, ir numatytoji išdegti Jaišūnuose bus 3 cm mažesnė už pilies statyboje naudotą plytą — 29 cm, o turėtų būti 32 cm. Mat, gamykloje esantys įrengimai ir šampai, didesnių pagaminti negali. Tegul būtų nors tokios, bet ir jų dar nėra.

Pilies rangovas, „Smailės“ direktorius V. Svirnelis nusivedė prie Vilniaus — Minskas plent pusėje stovinčios sienos. Iš lauko pusės eina kelios eilės plytų mūro. Kaip spėjama, jos galėjo būti panaudotos sienoms dėl dviejų priežasčių: arba bestatant pilį imta jas kažkur netoliese gaminti, ar tiesiog raudonų plytų siena gražiau atrodė už pilką akmenį. bet vietomis plytų mūro nebelike. Isgriuvę ištisi plotai, o tos, kurios dar stovi, akytos lyg bičių korys ar pečių lizdai. Ką daryti? Bandyti įkišti naujas plytas? Bet ištrupėjusios nišos įvairios, o plytų būta

plonų, ne dabartinių standartų. Buvo atvažiavę Termoizoliacijos instituto chemikai, pasiūlę maltas plytas maišyti su kalkėmis ir sluoksnis po sluoksnio užpildyti tuščias plytų ertmes. Bet tai labai ilgas, kruopštus darbas: užlipinai 0,5 cm sluoksnį ir lauk pusdienį, kol sudžius. Kaip sako, mėnesį dirbsi, o darbo rezultatai nebus kam parodyti, — daro išvadą mano pašnekovas V. Svirnelis. Bet, antra vertus, restauracija — ne stambioploščių namų statyba, kai namai auga it grybai po lietaus. Ir tie, kurie atvažiuoja pažiūrėti, kas padaryta, turi tai suprasti ir nereikalauti tempų, mūro metrų. Priešingai atveju nukentėję darbų kokybę, pažeidžiama statybos technologija.

Pradžią visada sunki. Tuo maloniau, kad vėl į savo vietas sugrįžta lauko akmenys, kuriuos prieš 600-700 metų lietuvių priešų apsiginti pasiryžusio, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės piliečių rankos. Nesakau lietuvių, nes tuo metu Lietuvos valstybėje gyveno daugelio tau-

DRAUGAS, šeštadienis, 1993 m. spalio mėn. 9 d.

5

tybių žmonės ir Medininkų pilis — jų visų jėgos, didybės, neregėtų užmojų ir darbo vaisius. Bet mes dažnai šitą aplinkybę pamirštame, minime ir iškeliamo tik save, o kiti tarsi lieka nuošalyje. O gal dėl to ir buvo išjudintas pirmasis akmuo, kurį liepos 7 d. be jokių iškilnių, gana slapta įmūrėjo nedidelis būrelis, tiesa, pačių aktyviausių pilies atstatymo iniciatorių? Argi nebūtų buvę daugiau naudų, jeigu šis įvykis būtų buvęs įtrauktas į Valstybės dienos minėjimo programą? Kalbame apie sumaterialėjimą, dvasios, moralės stoką, o nepakviečiam žmonių susitikti su savo senove, pamąstyti apie tai, kas pasaulyje yra laikina, o kas amžina. Ne vienas, su kuriuo teko dėl išjudinto akmens kalbėtis, tvirtino, kad tai atsitikė dėl to, kad nebuvo prisiminti kitų tautybių žmonės, konkrečiai, lenkai, bet kita ko, įmūrėję ir pirmąjį akmenį. Nebuvo pakviestas ir šalia esančios Medininkų bažnyčios klebonas, o akmenį pašventino svečias iš Vilniaus. Gal kai kam tai atrodys nevertos dėmesio smulkmenos, bet, deja, taip nėra. Jeigu lenkų nelaikysime

mūsų bendros istorijos dalyviais, nebus jiems ši pilis sava ir artima, nekalbės apie ją per pamokas lenkiškos Medininkų mokyklos mokytojai. O pilis turi vienyti visus. Jeigu ji yra valstybės kūrimo simbolis, turime išmokyti ją valstybę kurti.

Ir, žinoma, šio pirmojo akmens įmūrėjimo į Medininkų pilį akte turėjo dalyvauti ir aukštesnės, Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos sudaryto komiteto atstovas. Aišku, iš užjūrių kiekviena proga neprilakstysi. Gal sakau, čia, Lietuvoje, reikia turėti tokį žmogų, kuris būtų oficialus ir šio Komiteto įgaliojtas atstovas. Faktiškai šias funkcijas atlieka Vida Lebedaitė, bet ir ji šį kartą buvo užmiršta ir nepakviesta.

Prieš akis — dar vienas vasaros mėnėsio. Paskutinis. Kad tik nelytu, kaip ligi šiol. Kiek tu žaliuosi, berželi, bokšto viršūnėje — šitaip noriu paklausti. Jo žalias vainikas — tarsi griovimo, ardymo, vėjo ir saulės, ir visagalingio laiko iškelta vėliava. O mes norim išskelti istorijos sugrįžimo, kultūros, tautos atminties vėliava.

Žurn. Jonas Albertavičius, prisirovęs Medininkų klyną.

Nuotr. Alekso Jauniaus

JONIŠKIS — ŽIEMGALĖS SOSTINĖ

Angelių sargų atilaidai - didžioji šventė

Į lauką ir kraują Joniškis, basomis kojomis išvaikšiotas, rodos, visų laukų ir kelių akmenėlių paliestas. Ir kai ateina Angelių Sargų diena, tėvo žodžiais, spalio mėnesio karalienė, joniškietė maldomis išsakyta, alaus upeliuose išmugdyta, kai dainos už varpus garsesnės, rodos, susijungia joniškietėi raiškomis, kažkokia gyvastinga dvasia juos krūvon sutraukia. Agi, tik suskridę į Čikagą, sužinoję, kad čia veikia Joniškietė klubas, joniškietėi labdarybės klubas, ji spiečiumi apgaubė. Bet ten tada kairiarankiai kaire dvasia kvėpavo, su „Vilties“ laikraščiu raudonas dainas dainavo. Kai atėjęs į susirinkimą pasiūliau švęsti Angelių Sargų atilaidus, jie pasiūlė, jog galiu į jų susirinkimus neateiti. Mat, jie ir bažnyčias nevaikščioja!

O tada naujai atvykusius į Čikagą joniškietis šimtais skaičiavome. Į Joniškietė sambūrį susibūrė, tūkstantinėmis apdovanojome Lietuvos fondą, spaudą, Jaunimo centrą. Ir tik spėjė naujus batų nublizginti, rodos prieš 40 metų, tuoj šokom būriu Angelių Sargų atilaidus švęsti. Ir šį rudenį, spalio 3 d., sekmadienį Jėzuitų koplyčion susirinkę, joniškietėi meldė už gyvus, mirusius, mintyse susijungdami su tėvynainiais. Joniškietė sambūrio vadovai Vytautas Ripskis ir Juozas Vaineikis ruošė po pamaldų susibūrimą. Sofijos ir Vytauto Ripskių vynuogyną vyną paragauti, už Joniškį tostą pakelti. Liūdono žinios iš tėviškes plaukia. Buves „stribas“, iš

kairiųjų kairiausias, kovojęs su partizanais, į parlamentą įrinktas didžiausia balsų dauguma, nesirūpina nei vieta, nei žmonėmis, ir tie, kurie patikėjo jo žodžiams, buvo apvilti.

Linksma žinia: Joniškis turi savo herbą. Dail. L. Ramonienė, anot Heraldikų komisijos pirmininko E. Rimšos, su savo kūrybos šedevrais galėtų įeiti į Europos naujosios heraldikos istoriją.

Pirmasis L. Ramonienės heraldikos kūrinys — Joniškio herbas, apie kurį tik tiek tebuvo žinoma, kad jame pavaižduotas šv. Mykolas su smaku. Iš liaudies meno, analogiškų piešinių ir herbu reikėjo sukurti ženklą, kuris primintų metą, kai miestui buvo suteiktos Magdenburgo teisės, vėliau kelis kartus patvirtintos bei atnaujintos. 1616 m. liepos 4 d. Zigmantas Vaza suteikė Joniškui Magdenburgo teises, o rusų okupacijos metu 1840 m. kovo 19 d. Joniškį pavertė neatautiniu miestu.

„Čia man buvo tokia pareiga, — prisimena dailininkė, — kad maniau neįveiksianti“. Herbo kūrėja dėkinga kolegoms dailininkams už konsultacijas, pastabas, objektyvų vertinimą, už daug ką, ko vienas tiesiog negali pamatyti. Išvermė — tai ta savybė, be kurios negali apsieiti herbu kūrėjas.

Mes, joniškietė, dekingi dail. L. Ramonienėi už kūrybą. Turėdami herbą, norėtumėm turėti ir Joniškio vėliavą. Skaityme spaudoje, jog neseniai sužinota, kad Švedijoje yra saugoma Lietuvos vėliavų knyga. Heraldikos komisijai reikėtų jų skaidrių, bet už aciu neduos. Neduos

pinigų ir vyriausybė. Suma nedidelė, tik 150 dolerių. Gal kas nors iš joniškietė ir paaukos tą sumą? Tai būtų graži dovana visiems Lietuvos miestams.

JONIŠKIS

Mus, joniškietis, ir mane jų tarpe, labai domina mūsų protėvių žiemgalių praeitis. Nuo mano pirmo aprašymo apie žiemgalius ir 1930 metais laimėto konkurso (premija gaves buvau pasiūstas į Kauną pasirašyti kaip Vytautas Didžiojo Vytauto knygoje), aš, isimylėjęs Joniškį, pradėjau lankyti Lietuvą, tautosaką ir žodžius rinkdamas ją skersai ir išilgai perskrodžiau, išvaikščiojau takus, takelius. Bėgdamas iš Lietuvos (staiga užklyptas rusų) pasiemiau mažą maldaknygę ir užrašus iš kelionės po kraštą.

Viesėdamas Joniškyje, planavau aplankyti kaimynystėje, Žeimelio miestelyje esantį „Žiemgalės“ muziejų, surasti dokumentus apie žiemgalės sostinę Joniškį. Bet tada Lietuva pasižymėjo išskirtiniais va-

landomis ir dienomis, kai nežinai, kas kada dirba, kada poilsiauja ir vis ant durų rasdavai pakabą su įvairiais užrašais.

Mūsų žiemgalių, džiaugsmui pranešė, kad Žeimelyje naujosios patalpos atidarytas „Žiemgalės“ muziejus.

Doc. Libertas Klimka „Naujamieji dienovidžiai“ (Nr. 28-29) rašo, kad pagaliau įgyvendinta tai, ką sumanė ir pradžioje žymus mūsų kraštotyrininkas Juozas Šliavas (1930-1979). Kaip pomirtinė priesaika, ši, daug pastangų pareikalavusį, darba tęsė ir užbaigė kraštiečiai. Iš anksto mokyklos kambario „Žiemgalės“ ekspozitai perkelti į Žeimelio karčemos, vadinamos Mažąja, erdvėje. Tai įdomus XVIII a. pastatas. Muziejuje yra apie 5,000 eksponatų: tai žiemgalių genties protėvių liudininkai — archeologinių kasinėjimų radiniai bei vietiniai etnografiniai daiktai, amatų dirbiniai, tautodailės kūriniai. Čia taip pat nemaža dokumentų, turinčių istorinę vertę, retų latvių ir Lietuvos spaudinių. Taip ir gula ant širdies: „Gal Dievulis leis muziejų aplankyti?“

O taip būtų malonu dar kartą Joniškį aplankyti, jį žingsniais išvaikščioti. Vaikystėje lazda apžergė, zovada įdomi laukus ir miškus išlandžiojome, o dabar vaikštinejant tokia pat lazda bus reikalinga pasiramčiavimui. Praėjusią vasarą aplankyta Lietuva nudundėjo skubantis automobiliu ratais. Vasaros kaitra alum nurijus, skubėta ir nemigomis. Nei dienos,

nei valandos nesilaikė sudaryti planai. Rodos, tik stabtelėjau, kai ilgos dienos buvo paskirtos pabūti kn. Petro Vileišio gimtinėje, kn. M. Jūnų kaimo pastatydinau jo vardo pradžios mokyklą ir džiaugsmingos dienos prarijo 4 jaunystės metus. Sutikti buvę mokiniai juokavo, kad mokytojas už juos jaunesnis. Agi, meile žydėjęs Panevėžio dramos teatras, kur praleisti vieneri metai, draugystės virvėmis surišti, buvo lyg sparnas, be įkandimo ir pirštų neįaučiamas.

Joniškis ryte prarijo mano ilgę, svajones, sapnus, tuos žingsnius, kurie mindė seniai seniai nueitas pėdas. Atrodo, lyg laukė mane sugrįžtančio, tėvo iš Amerikos siunčiamais doleriais patatytas, mūro kirtinę plytą. Tėvas, išlydėdamas iš namų iškeliaujančius, vaikus (jų buvo keturi), prasydavo tas plytas rankomis paliešti, kad vis namus prisimintumė. Kai gimiau, mama pasodino prie gatvės liepą, prisisapnavusį, kol liepa auga, Vytelis skins jos žiedus. Dabar po tiek daug metų liepa ir aš buvau glebyje. Sūnėnas sako, kad ji niekad tiesiog žiedų neturėjo, kaip šią vasarą. Visas miestas apsirūpino vaistažiedžiais.

Vytautas Kašnys

• 1959 m. rugsėjo 14 d. sovietų Lunik 2 buvo pirmasis Žemės satelitas, nusileidęs ant Mėnulio.

Besidurkiant prie Medininkų pilies kasinėjimų, griuvenas darbininkai išneša paprastais neštuvais.

Nuotr. Alekso Jauniaus

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius
7311 Douglas Circle, La Palma, CA 90623
• tel. (714) 521-8694 • fax (714) 521-1210

SĖKMINGA VERSLO KONFERENCIJA KALIFORNIJOJE

Rugsėjo 29-30 d. The Ritz-Carlton, Huntington Hotel, Los Angeles priemiestyje Pasadenaje, įvyko sėkminga JAV-Lietuvos Verslo konferencija ir Prekybos Expo. Konferencijoje dalyvavo per 120 dalyvių ir konferencijos bei Lietuvių dienų — Los Angeles metu JAV verslininkai užmezgė ryšius su bent trylika Lietuvos bendrovių. Konferenciją suruošė Lietuvių Bendruomenės Ekonominis reikalų taryba (ERT), talkininkaujant LB Visuomeninių reikalų tarybos būstinei Vašingtone. ERT bendradarbiai buvo Lietuvos ambasada JAV ir Kauno-Los Angeles miestų seserystės komitetas. Lietuvos ambasados Ekonominio skyriaus patarė ir parūpino naudingą medžiagą apie Lietuvos ekonomiką, o Lietuvių fondas padengė dalį konferencijos organizacinių ir leidinių išlaidų.

Konferencijos apimtis. Konferencijos ir ekspozicijos tikslas buvo sudaryti sąlygas JAV verslininkams susipažinti su Lietuvos ekonomika, verslo pradme Lietuvoje, su Lietuvos vyriausybės atstovais ir lietuviams verslininkais bei Lietuvos bendrovių gamyba ir padėti užmezgti naudingus ryšius.

Konferencija susidėjo iš keturių dalių. Trečią dieną iš ryto buvo pirmą kartą su tema — Lietuvos rinkos apžvalga; moderatorius buvo investicijų specialistas Jurgis Oniūnas. Čia Lietuvos ekonomikos apžvalga davė būvę Tarptautinių ekonominių ryšių ministras Vytenis Aleškaitis, Lietuvos bendrovės aptarė finansininkas, buvęs Lietuvoje International Executive Service Corps vadovas Antanas Grina ir apie bankininkystę kalbėjo Wells Fargo viceprezidentas, Lietuvos banko patarėjas Dave Kvederis; šioje dalyje buvo ir kitų pranešimų.

Per pietus kalbėjo Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis. Antra dalis buvo skirta užsienio investicijoms aptarti. Moderatorius buvo finansų konsultantas ir ERT vicepirmininkas Darius Raulinaitis. Šioje dalyje kalbėjo Rysių ministras Gintautas Žintelis apie investicines galimybes Lietuvos rūsų ir informatikos srityje. Apie kitas galimybes ir savo patirtį kalbėjo verslininkai Saulius Anužis ir Kostas Makaitis. Bangos bendrovė, kuri gamina ir eksportuoja televizijas, aptarė prekybos direktorius Alvydas Morkevičius. Po antros sesijos buvo priėmimas, skirtas tarpusavio susipažinimui ir ryšių užmezgimui. Viena gauta pastaba po konferencijos buvo, kad reikėjo sudaryti dar daugiau galimybių kon-

ferencijos dalyviams susipažinti. Ketvirtą dieną ryta konferencija pradėjo JAV ambasadorius Darryl Johnson ir po to sekė trečioji dalis apie verslo ir teisės praktiką su moderatore Ingrida Bublione, IB Communications prezidentė. Čia savo patirtį aptarė Thomas Jones iš McDermott, Will & Emery teisininkų bendrovės, investicijų specialistas Jurgis Oniūnas, HR Strategijos direktorė Audronė Tamulionytė, KPMG Peat Marwick privatizacijos bendrovės viršininkas Brian Murphy ir Mastis tekstilės bendrovės prekybos direktorius Rimantas Kaknevičius. Po pietų ketvirtą dalis buvo apie projektų finansavimą, moderatorius buvo advokatas ir ERT vicepirmininkas William Acromite. Šioje dalyje kalbėjo Comerica banko viceprezidentė Blair Miller, Export-Import banko atstovė Tristina Toll, JAV Prekybos departamento eksporto administracijos atstovas William Volner, Lietuvos Litimpex banko atstovas Žilvinas Martinkus ir Lietuvos Akcinio Inovacinio banko generalinis direktorius dr. Artūras Balkevičius.

Prezidento Brazauskos kalba. Ketvirtą dieną per pietus kalbėjo Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas. Čia ir kitose kalbose Los Angeles mieste, prezidentas teigė, kad Lietuvos komunistų partija buvo lietuviška, joje 97% buvo normalūs žmonės ir sugebėjo išlaikyti Lietuvą lietuviška. Todėl Lietuva neturi tokių mažumų problemų kaip Estija ir Latvija. Jis pabrėžė Lietuvos pastovumą ir nepriklausomumą. Tai yra, infliacija nukritusi žemiau vieno procento per mėnesį ir Lietuva sugeba užsimokėti už kurą. Tad Lietuva yra laisva nuo ekonominių ir politinių spaudimų. Trečią dalis biudžeto skiriamas ekonomikos modernizavimui ir planuojama, kad trečdalis krašto turto bus valstybinis ir kad jau 60% numatyto privataus turto yra privatizuota. Kvietė konferencijoje esančius dalyvauti privatizavime ir bendrų imonių steigime. Dalyvavo taip pat patarėjas užsienio reikalams Justas Paleckis, patarėjas ekonominiams reikalams Raimundas Rajeckas, Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis ir JAV ambasadorius Lietuvoje Darryl Johnson.

Prekybos duomenys. Prekybos ekspozicija suorganizuota Kauno LITPoliinter bendrovės, dirbant Kauno-Los Angeles Sister City komiteto rūmuose. Bendrovės atstovas Mečys Pal-

JAV-Lietuvos Verslo konferencijoje ir Prekybos Expo Pasadena mieste, CA, rugsėjo 30 d. (iš kairės): JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytas Maciūnas, LB Vakarų apygardos pirm. Violeta Gedgaudienė, Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas ir LB Ekonominių reikalų tarybos ir konferencijų pirm. Antanas Dambriūnas.

Nuotr. Mindaugo Gedgaudo

šauskas pranešė, kad LITPoliinter atstovavo 82 Lietuvos bendrovėms bei asmenims, kurie parodoje pateikė įvairias prekes, pradedant rūbais ir žaislais ir baigiant buitiniiais daiktų bei meno dirbiniais. Per konferenciją ir expo bei Lietuvių dienų-Los Angeles šventę aštuonios JAV bendrovės arba prekybininkai susidomėjo trylikos Lietuvos bendrovių gamyba. Iš šių aštuonių JAV bendrovių keturios susipažino su gamyba per konferenciją ir Expo, o keturios per Lietuvių dienas. Tarp Lietuvos bendrovių, kurių gamyba sudomino JAV prekybininkus, buvo Silva — vyriškos ir vaikiškos kojinės; Alytaus Dainava — rūbų siuvimas vaikams, moterims ir vyrams; Kaspinas — skaros ir šalikai iš natūralaus šil-

ko; Audimas — sportiniai rūbai; Vingra — moterims papuošalai iš odos; Jiesia — porceliano indai, juodoji keramika; Venta — elektriniai vargonėliai vaikams žaisti; Stumbras — šampanas, degtinė; Stakliškes — midus; ir Banga — televizijos priimtuvai. Konkretų užsakyti dar negauta, bet žadama tartis dėl kainų, sąlygų ir užsakymų apimtys. Tai pirmas žingsnis šioje rinkoje ir gera pradžia. Jeigu kontaktai plėsis, rezultatai bus visi patenkinti.

Apie dalyvius. Iš viso konferencijoje dalyvavo per 120 asmenų. Iš jų apie 80 buvo verslininkai arba verslu interesuojantys asmenys iš Lietuvos ir JAV, o kiti — konferencijos kalbėtojai, rengėjai ir talkininkai. Iš šių 80 apie 20 buvo iš Lietuvos ir

60 iš JAV, iš kurių apie 30 buvo lietuvių kilmės ir 30 buvo greičiausiai nelietuvių kilmės. Tik dvi bendrovės — Hughes Aircraft Co. ir Scandinavian Airline System buvo žinomos didelės bendrovės, kitos greičiausiai vidutinės arba mažos, daugiau prekybinės. Iš Lietuvos bendrovių stambesnės buvo East Baltic States West, Banga, Mastis, Litimpex bankas ir Akcinis Inovacinis bankas.

Informacinė medžiaga. Konferencijai buvo paruoštas sąsiuvinis su informacine medžiaga apie Lietuvos ekonomiką, kuris išdalintas konferencijos dalyviams. Jame taip pat buvo ERT paruoštas leidinys „Doing Business in Lithuania“. Be to, buvo sukurta leidinių iš Lietuvos Informacijos instituto, kuriuos buvo galima pirkti. Konferencijos metu buvo užrekorduotas video, kuris bus paruoštas gamybai ir platinimui. Jame bus ne tik konferencijos pranešimai, bet taip pat prezidento Brazauskos kalbos per Los Angeles World Affairs Council vakarienę ir per susitikimą su Los Angeles lietuvių visuomene latvių salėje. Asmenys, intereso informaciniais leidiniais ir videos, prašomi kreiptis į ERT dėl kainaraščių.

E. K.

Bankas HERMIS

1. JAV dolerius iš JAV į banką HERMIS galima paversti per American Express Bank, New York, Acct. No. 723288 — HERMIS Bank, Vilnius.
2. Išimant grynais iš JAV į mūsų banką pervedus pinigų, klientas sumoka komisinį mokestį (1.65% nuo sumos). Be to, už valiutos įskaitymą į sąskaitą banke HERMIS imama 10 JAV dolerių.
3. Iš mūsų banko galima tiesiogiai paversti pinigų į JAV bankus — mūsų banko korespondentus. Per mūsų banko korespondentus galima paversti pinigų į visus JAV bankus. Už pinigų pervedimą imamas 22 JAV dolerių mokestis. Jei valiuta į sąskaitą mūsų banke įnešta grynais, tai dar imamas 1.65% dydžio mokestis.
4. Bankas HERMIS priima visus kelioliktus čekius. Jei klientai pageidauja pakeisti čekius į užsienio valiutą, jie moka 3% komisinį mokestį. Jei klientas pageidauja gauti litais, tai kelioliktus čekius pakeičiamas į litus tos dienos banko HERMIS nustatytu valiutos supirkimo kursu.
5. Bankas HERMIS parduoda American Express kelioliktus čekius. Už tai imamas 1% komisinis mokestis.
6. Mūsų bankas kol kas neatlieka operacijų su kredito kortelėmis.
7. Banke HERMIS priimami visų bankų išduoti asmeniniai čekiai, ir juos galima paversti grynais pinigais per dvi savaites. Už šią paslaugą imamas 3% komisinis mokestis.
8. Bankas HERMIS šiuo metu rengia naujus klientams teikiamus paslaugų mokestį tarifus. Kai jie bus patvirtinti, juos pranešime jums.

A. Už užsienio valiutą (USD ir DM):

Suma USD DEM	indėlio terminas			
	3 mėn	6 mėn	9 mėn	12 mėn ir ilgiau
100 iki 10,000	10%	12%	14%	16%

Daugiau kaip 10,000 — palūkanų dydis pagal susitarimą.

B. Už litus:

- Terminuoti indėliai iš gyventojų priimami 3 mėn. laikotarpiui ir nemazėsnai kaip 200 litų. Metinės palūkanos už indėlius (depozitus) mokamos:
- kai indėlio suma mažesnė, negu 2,000 litų — 40%
 - kai indėlio suma 2,000 litų ir daugiau — 45%
- Atskirais atvejais palūkanų dydžiai gali būti nustatyti individualiai, atsižvelgiant į indėlio dydį, jo laikymo banke trukmę ir kitas aplinkybes.
8. Bankas HERMIS šiuo metu rengia naujus klientams teikiamų paslaugų mokestį tarifus. Kai jie bus patvirtinti, juos pranešime jums.

Mailing address: Jogailos 9/1, Vilnius 2001, Republic of Lithuania
Phone: (370-2) 22 61 65, 22 47 57, fax (370-2) 22 44 77. Telex 261210 HERMI SU. Telegrams: 261630 HERMI.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Valymo darbas
Ieškoma moteris valyti namus bei raštinės. Alga nemazėsnė, kaip \$310 iki \$370 per sav. Reikia gyventi Chicagos priemiestyje. Kambarys bus parūpinas.
Skambinti: 1-708-393-3999

FOR SALE

Parduodu sofą ir du fotelius gerame stovyje, labai pigiai. Skambinti: 312-434-8744.

IEŠKO DARBO

MOTERIS IŠ LIETUVOS, 50 metų, gali prižiūrėti vaikus, senelius, ligonius.
Tel. 908-820-9577 (Elisabeth, N.J.)

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS. ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

NIJOLÉ & CO. HAIR DESIGN
Plaukų kirpimas, dažymas moterims ir vyrams
20% nuolaida naujiems klientams
9943 Southwest Hwy.
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-425-4000

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS IR ŠALDYTUUVUS Kreiptis į Hermis Decks
Tel. 585-6624. Nuo ryto iki 6 v. Kalbėti lietuviškai

IMEX AMERICA, INC.
524 State Line Rd.
Calumet City, IL 60409
Nuomoja automobilius Lietuvoje, siūnia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą.
Tel. 708-868-0049, Fax 708-868-8642. Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandų. Antrą, trečią, susikalsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — Prospect 6-8998

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus.
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybės pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestyje. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITIS
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

Century 21 ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443
ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybės pirkime ir pardavime, mieste ir priemiestyje.

LIETUVOJE, Palanga 2 (Sventoji), prie pat jūros parduodamas 3-jų kamb. su dideliu virtuvės butas — „Condominium“, 4 aukštas. Yra telefonas, visi baldai. Kreiptis tel.: 312-778-3455.

Parduodu namą Lietuvoje: 2 mieg., pirtis, baseinas, dušo kamb., virtuvė, didelis salonas; 59 arai žemės, geras vanduo; 120 km nuo Kauno. Kreiptis: Petras (Kauno tel.) 8-2724145 arba Alina 1-219-462-5624.

FOR SALE
Near Lemont, IL 11+ acres, wooded with creek \$114,900.
Century 21/Olsick Co., Inc.
Tel. 708-257-7100
Martha Teitl (home) Emily Mansell (home)
708-257-2815 708-389-2010

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. 1 mieg. butas Marquette Pk., apyl. arti 71 St., su šiluma, virykle, šaldytuvu, \$300 į mėn. Kreiptis į Aliną, tel. 312-476-8727 nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p.

Išnuomojamas 5 kamb. 3 mieg. butas Marquette Pk. apyl., 71 St. ir Mozart Ave. Skambinti po 6 v.v. tel. 312-436-9401.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis (viduryje) su Amerikos lietuvių verslininku, vienu konferencijos mecenatu, Vytautu Buroku ir jo žmona Dalia JAV-Lietuvos Verslo konferencijoje Pasadena, CA. Konferenciją suorganizavo LB Ekonominių reikalų taryba, talkininkaujant Lietuvos ambasada ir Kauno-Los Angeles Sister City komitetui.

Nuotr. Mindaugo Gedgaudo

IŠPILDAU TĘČIŲ PRAŠYMĄ

„Mano tėvai, Magdalena Protosevičiūtė ir Vaitiekus Federavičius, mirė 1993 m. spalio 7 d., sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje, Šakių apskrityje, Slavikų parapijoje. Amerikoje išgyveno 42 m.

Neseniai grįžau iš apsilankymo Lietuvoje ir Trilaukio kaime. Jis yra visaiškai pasikeitęs, su užsilikusiais keliais iš anų dienų (1944 m.) žmonėmis. Nei tame kaime, nei valstyje nėra jokios prieglaudos, neradau kitų būdų, kad šią prisiminimo intenciją būtų galima įgyvendinti. Palikau tik jų prisiminimą Kryžių kalne.

Dabar, pasiskaitęs apie „Draugo“ fondą, pagalvojau, kad čia ir yra gera proga tėčių prašymą išpildyti. Jie dažnai yra lankęsi JAV ir Kanadoje (gyveno Vakarų Vokietijoje) ir mieliai skaitydavo „Draugą“.

Evaristas Fedaras,
Winnipeg, Canada

Ši laiška neseniai „Drauge“ gavome iš E. Fedaro, kartu su jo tėvų biografijos bruožais ir fotografijomis. Manome, kad tai puikus būdas įamžinti jų atminimą, ne vien tik atsiųsti čekių „Draugo“ fondui, bet ir apie juos straipsniu išspausdinti. (Red.)

Magdalena Protosevičiūtė-Federavičienė.

Vaitiekus Federavičius.

Magdalena Ona Protosevičiūtė Federavičienė gimė 1896 m. liepos 18 d. Trilaukio kaime, Pajevonio valsč., Vilkaviškio apskr. Ji užaugo keturių brolių ir keturių sesučių, labai religingoje ir griežtos drausmės šeimoje. 1924 m. vasarą išėję už Vaitiekiaus Federavičiaus, gyvenusio tame pačiame kaime.

Federavičiai turėjo vidutinio dydžio ūkį. Kadangi vyras dažnai būdavo nenamie, nes turėjo paveldėtą vėjinį malūną, išgijo lėptjūvė Skardupio kaime ir motorinius malūnus Užbaluose bei Bartininkų miestelyje, jai reikėjo prižiūrėti einauosius ūkio darbus. Ji buvo žinoma, kaip gera ir vaišinga šeimininkė, todėl kaimynai, giminės, sūnaus draugai ir mokytojai būdavo dažni svečiai šeimoje.

Atitekęsui Magdalena jau rado tris Federavičiaus brolius ir vieną seserį bei jo senokus tėvus. Reikėjo jai su jais sugyventi, prisitaikyti, ligyti ar išleisti į žentas, ir marčias. Savo turėjo tik vieną sūnų — Evaristą. 1937 m. paėmė auginti savo vyro mirusios sesers Gerulienės dukrą Onutę, kurią ir užaugino. Vokiečių nacių laikais buvo priglausta, iš miesto nuo sunaikinimo išgelbėta, žydų tautybės moteris. M. Federavičienės paruošta, ji buvo pakrikštyta Marjės vardu katalikų bažnyčioje.

1944 m. rudenį, karo frontui artėjant, visa šeima pasitraukė į Vokietiją. Vėliau gyveno anglų zonoje, įvairiose stovyklose. 1947 m. augintinė Onutė išemigravo į Angliją, o sūnus 1949 m. išvyko į Kanadą. Magdalena su vyru liko Vokietijoje, gyveno gražiame kurorto miestelyje Bad-Zwischenahne. Iš ten kelis kartus buvo nuvykęs į Kanadą ir JAV aplankyti giminių. Buvo pamaldus, geraširdis, tik sveikata buvo silpnoka. Padėtis pablogėjo, kai 1976 m. lūžo kairioji

koja, kurios operacinė žaizda vis neužgydavo. Dėl to kentė didelius skausmus.

Magdalena Federavičienė mirė 1982 m. vasario 22 d. Palaidota Bad-Zwischenahne, Vokietijoje.

Vaitiekus Klemensas Federavičius gimė 1896 m. gegužės 21 d. Trilaukio km., Pajevonio valsč., Vilkaviškio apskr. Jo tėvas, Vincas Federavičius, vis svajojo turėti malūną. Apie 1895 m. jis išėjo iš namų įsigyti praktikos ir išmokyti apie malūnus, jų statybą. Sugrįžęs pradėjo statyti prie savo ūkio vėjinį malūną, kurio vien tik lauko sienos kainavo 1,200 aukso (cario) rublių.

Sūnus Vaitiekus paveldėjo ne tik vėjinį malūną, bet ir susidomėjimą statyba. 1919 m. trumpai tarnavo nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje 12-tame pėstininkų pulke, o 1924 m. vedė Magdaleną Protosevičiūtę. Nors iš 5 brolių ir 5 seserų dar keturi buvo likę namuose ir, jiems išeinant, reikėjo mokėti dalis, bet netrukus po vedybų Vaitiekus pradėjo statybas. Pirmiausia buvo susirūpinęs perstatyti pasenusius ūkio trobesius, o vėliau pastatė lėptjūvę ir du motorinius malūnus.

A. A. SAVANORIS-KURĖJAS PETRAS STEIKŪNAS

Inž. Petras Steikūnas.

Lietuvos nepriklausomybės kovotojų savanorių-kūrėjų eilės nuolat mažėja. Nedaugeliui laimingųjų savanorių pavyko sulaukti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dienos — 1990 m. kovo 11-tojos, ir pasižiaugti atgauta laisve. Daug savanorių-kūrėjų nebesulaukė Lietuvos atgimimo ir išsivadavimo iš žiaurios komunistinės rusų okupacijos. Vienus jų čekistai suėmė, kankino ir nužudė, kitus ištrėmė į Sibiro lagerius lėtai bado ir šalčio mirčiai, treči, laimingesni, pasitraukė į Vakarus, ne tik gelbėdamiesi nuo bolševikų sunaikinimo, bet ir prieš tautos okupaciją.

Vienas savanorių-kūrėjų, Petras Steikūnas, tik dėka palankių aplinkybių, karui prasidėjus išsilaužė iš kalėjimo ir išliko čekistų nesunaikintas.

A. A. savanoris-kūrėjas, dipl. elektros inžinierius Petras Steikūnas gimė 1900 m. liepos 3 d. Nerupyje, Ukmergės apskr., pasiturinčio ūkininko Jono ir Marijonos Steikūnų septynių vaikų šeimoje. 1919 metais Petras savanoriu išėjo ginti Lietuvą nuo puolantių priešų. Būdamas kariuomenėje, baigė pirmąją karo mokyklą laidą jaunesnio leitenanto laipsniu. Aprimus frontams, Petras Steikūnas 1922 metais įstojo į tik ką įsteigtą Kauno universitetą. Studijavo elektros inžineriją ir 1929 metais gavo diplomą.

Būdinga, kad tais pačiais 1922 m., tik ką įsteigusi lietuvių studentų korporacija Neo-Lithuania sulaukė 28 studijuojančių savanorių-kūrėjų, kurie įsijungė į korporaciją. Petras Steikūnas, nors ir būdamas filisteriu, buvo aktyvus neolituanas iki paskutinių savo gyvenimo dienų.

Nepriklausomoje Lietuvoje Petras ir su savo broliu Antanu dalyvavo krašto atstatyme, tiesė kelius, pastatė Kaune modernų kino teatrą Romuva, su kitais suorganizavo patarnavimų artelę Vaga, kurioje dirbo pora šimtų darbininkų ir tarnautojų, daugiausia ginklo draugų savanorių.

Gyvenime a. a. Petras buvo kietas savo nusistatymais, nors mokojo pagerbti ir kitokių pažiūrų žmones. Neišvengė nemalonių ir su savo vyriausybe, ir buvo trumpam suimtas, o rusiškais komunistams okupavus Lietuvą, čekistai jį suėmė ir uždarė į Kauno s. d. kalėjimą, iš kurio išsivadavo, tik prasidėjus karui, 1941. VI.23 d.

Artėjant frontui ir grįžtant raudonajam siaubui, Petras su brolio Antano šeima pasitraukė

PRIEGLAUDA SENELIAMS

Bulakavo dvare netoli Lazdijų 1918 metais buvo senelių bei likimo nuskriaustų žmonių prieglauda. Iš užsienio sugrįžusi ir dabar Vilniuje gyvenanti, paskutiniojo dvaro savininko Navicko dukra Jūratė Linartienė pareiškė norą susigrąžinti 80 ha tėvų žemės, grįžti į gimtinę ir, sutvarkius apleistą dvarą, vėl teikti jame prieglobstį vienišiesiems seneliams. Jūratė Linartienė prieglaudą žada išlaikyti iš pagalbinių ūkių.

• Nors „Draugas“ amžiumi senas — jau 84 metų, bet jo idėjos ir energija visuomet jauna. Jeigu „Draugą“ skaitysime, niekuomet ir mes nepasensime.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v. v. — 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL 60480.

Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

gyvenimą. Buvo malonu dažniau susitikti ir pabendrauti, nes aš, kaip ir Petras, dirbome toje pačioje darbovietėje, tik skirtingus darbus. Išėjęs į pensiją, Petras persikėlė į Čikagos Marquette Parką, tuomet didžiausią ir gražiausią lietuvių telkinį. Išėjęs į pensiją, ir aš su šeima taip pat persikėliau į Marquette Parką, ir atsitiktinai teko apsigyventi artimiausioje kaimynystėje.

A. A. Petras Steikūnas buvo pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, kur įvyko atsisveikinimas. Neolituanams stovint garbės sargyboje, atsisveikinimą vedė Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos arbitras fil. Vaclovas Mažeika. Kalbėjo Jonas Jurkūnas, Antanas Juodvalkis ir Kęstutis Pocius. Sugiedota Marijos giesmė. Maldas sukalbėjo, Mišias aukėjo ir į Šv. Kazimiero kapines palaidavo kan. Vaclovas Zakarauskas. Karstą nešė neolituanai, atidavę pagarbą ilgamečiui Korporacijos spalvų dėvėtojiui ir savanoriui-kūrėjui.

Išsėkis ramybėje, mielas kolega Petrai, atgules ne savo apgintoje tėvynėje, bet svetimoje, nors ir draugiškoje, žemėje.

Antanas Juodvalkis

A. A. STANISLAVAI ŠERGALIENEI

Kanadoje mirus, jos dukrai ONUTEI PELECKIENEI, sūnams ANTANUI ir JURGIUI, o taip pat ir jų artimiesiems, reiškiamo nuosirdžia užuojauta.

V. ir L. Adomavičiai
V. ir G. Beleckai
V. ir J. Čepukai
D. ir D. Hadley
M. Jurevičienė

Sunny Hills, FL

V. ir B. Labučiai
J. ir J. Macijauskai
B. Macijauskienė
V. ir O. Mamaičiai
E. Milukienė
J. ir A. Pečkaičiai

A. A. LAIMUTEI KUTKUTEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą tėvams EMILJAI ir VYTAUTUI KUTKAMS, seseriai ir broliams su šeimomis. Jungiamės prie jūsų visų liūdesio.

Marija ir Vytautas Petručiai
Liūda ir Algis Rugieniai
Gražina ir Jonas Urbonai

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agetūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmadi., antradi., ketvdi. ir penktadi. 9 v. r. — 5 v. p. p. trečiadi. 9 v. r. — 7 v. v.

SUTEIKITE DŽIAUGSMO
GIMINĖMS LIETUVOJE

☑ AIR CARGO
☑ SIUNTINIAI LAIVU
☑ DOLERIŲ PERSIUNTIMAS

SIUNTINIAI PRISTATOMI BE MUITŲ

atlanta IE, Inc.

2719 West 71st Street, Chicago, IL, 60629
tel. (312) 434-2121 ; 1-800-775-SEND

DRAUGAS, šeštadienis, 1993 m. spalio mėn. 9 d.

7

A. A. MARCELĖ TOTORAITIENĖ

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1993 m. spalio 7 d., sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje, Šakių apskrityje, Slavikų parapijoje. Amerikoje išgyveno 42 m.

Nuliūdę liko: sūnus Pranas, marti Aldona dukterė Danutė Zailskienė, žentas Algis: anūkai: Rasa Ramanauskienė su vyru Donatu, Vilija Brittain su vyru Mike, Astra Andriusienė su vyru Edvardu, Rimas ir Dalia Zailskai; proanūkai: Justinas, Erica, Danius, Mike, Renė, Regina ir Diana. Priklausė Šakių klubui.

Vėlionė pašarvota sekmadienį, spalio 10 d. nuo 2 iki 9 v. v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave. Laidotuvės įvyks pirmadienį, spalio 11 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos, 9:30 val. ryto, gedulingos šv. Mišios už vėlionės sielą. Po Mišių vėlionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kvietiamo gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus, dukterė, anūkai, proanūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440

Mylimam Tėvui ir Seneliui

A. A. ANTANUI RUKUI

mirus, jo dukras, vadovės „Aušros Vartų“ tunte, ARISTIDĄ PARAKININKIENĘ ir DAIVĄ BAKŠIENĘ ir jų šeimas skautiškai užjaučiame.

„Aušros Vartų“ tunto skautės ir vadovės

A. A. Dr. LEE BEAMER

tragiškai žuvus, giliai liūdinčia žmoną NIJOLĘ, DIMINSKIŲ ir BEAMER šeimas bei draugus, jungdamiesi maldoje, nuosirdžiai užjaučiame.

Irena ir Juozas Makščiūčiai

Mylimai dukrai

A. A. LAIMUTEI KUTKUTEI

netikėtai mirus, nuosirdžiausia užuojauta reiškiamo buvusiam mūsų apygardos pirmininkui VYTAUTUI KUTKUI, žmonai EMILJAI ir visiems artimiesiems.

J. A. V. L. B. Michigano apygarda

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SAJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID

FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS FUNERAL DIRECTORS

PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71st STREET
CICERO 1446 S. 50th AVE.
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
LEMONT LOCATION OPENING SEPTEMBER, 1993
ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Vyresniųjų lietuvių centre — Seklyčioje, spalio 13 d., trečiadienį, 2 val. p.p. mokyti. Birutė Vindašienė kalbės tema: „Tautosaka — tautinė išmintis“. Po paskaitos — mįslių spėjimas — varžybos. Daugiausia mįslių atspėję, gaus dovanas. Kviečiame visus atvykti ir įdomiai praleisti popietę. Dalyvaukite! Po programos — bendri pietūs.

Šv. Kazimiero seserų vienuolyne, esančiame Marquette Parko apylinkėje, reikalingas asmuo, sugebantis tvarkyti mitybą (Dietary Aide). Darbas trunka apie 20 val. per savaitę. Suinteresuotieji prašome kreiptis į ses. Janinę, tel. 312-776-1324.

Lemonto Maironio šeštadienį lit. mokykloje religija dėsto šios mokytojos: Audra Mockaitytė (4, 5 ir 6 skyriams), Krista Šilimaitytė (1 sk.), Monika Gilytė (3 sk.), Rima Polikaitytė (darželyje), Monika Vygantaitė (1.k. 2a, 1.k. 2b, 1.k. 3 sk.), ses. Margarita (2, 7, 8, 9 ir 10 sk.) ir yra religijos pamokų koordinatore. Mokyklos kapelionas yra kun. Algirdas Paliokas, SJ.

Vaikų pirmoji Komunija bus 1994 m. balandžio 24 d. Palaimintojo Jurgio Matulio misijoje. Vaikučiai šiai sėlei šventei ruošia ses. Margarita.

Lietuvos Konservatorijos etnografinis ansamblis „ULA“ išleido instrumentalinės liaudies muzikos kasetes „Lithuanian Folk Songs“ ir vokalinę folklorą „Žemaičių Kalvarijos kalnai“. Abi kasetės už žemą kainą gaudamos „Draugo“.

x Kun. William Slikas iš Irwin, IL. „Dantų sveikatos talka Lietuvai“ vėliau pradės vakarienių metu, susipažinęs su Lietuvos gyventojų, ypač vaikų, tikra sveikatos padėtimi, 1,000 dol. auka prisidėjo prie greitesnio vakarietiškų dantų gydymo skyriaus įsteigimo Kauno Medicinos Akademijos Odontologijos fakultete. Laukiama daugiau remiančių šį kilnų tikslą. Visi aukotojai bus įamžinti Garbės lontoje Dental Assistance Foundation to Lithuania, 14911 — 127 St., Lemont, IL 60439. Fax ir tel. — 708-279-9642.

x Lietuvių Fondui vėliau proga aukuo: \$500 dr. Viktoras Dubinskas, \$300 prel. Simonas Morkūnas, \$200 „X“, po \$100 Kazys ir Filomena Černiai, Janina Cukuriene, Petras Pišnyš, Ona Ramienė, dr. Robertas ir Gailė Vitai. Dėkojame ir prašome aukas siųsti į įsigyti bilietus lapkričio 6 d. pokyliui LF būstinėje — 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629, tel. 312-471-3900.

x Jei norite, kad jūsų siuntinys oro paštu ar laivu greitai ir saugiai pasiektų jūsų artimuosius Lietuvoje, arba kad šventinis maisto paketas ar gėlių puokštė būtų pristatyti artimiesiems prieš šventinio stalo, nustatytą dieną ir net valandą, jei norit parduoti, pirkti ar keisti nekilnojamojo turto Lietuvoje ir įsigyti jūsų artimiesiems Lietuvoje reikalingi pinigai (\$ 48 val. bėgyje — skambinkite tel. 708-852-8180. Mes dirbame 7 dienas savaitę, darbo dienomis nuo 11 v.r.-8 v.v. Reikalui esant, galime atvykti į jūsų namus (vakarinius Chicago priemiestius). TNA INTERNATIONAL TRADING CO., 6440 S. Cass Ave., Westmont, IL 60559.

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skaučių draugovės sueiga penktadienį, spalio 15 d., 7 val. vak. vyks s. B. Kronienės namuose, Clarendon Hills, IL. Visos narės prašomos dalyvauti. Kviečiamos ir viešnios, norinčios įsijungti draugovės veiklon.

Antrojo Stasio Šalkauskio konkurso laureatas, čikagietis dr. Arvydas Žygas, plačiau kalbės apie šv. Tėvo apsilankymo nuotaikas Lietuvoje šį sekmadienį, 10 v.r. per radiją VAIRA 750 AM. bangomis iš WNDZ stoties. Kadangi Arvydas turi ypač daug draugų bei gerbėjų ne tik Čikagoje, bet Indianos, Michigano bei Wisconsinio ateiitinkų, skautų bei kitų jaunimo organizacijų gretose, siūlome visiems pasiklausyti šio neeilinio dvasinės šilumos pokalbio.

Ramutė Krivienė iš St. Petersburg, Floridos, mums rašo: „Skubu pratesti prenumeratą ir pakeisti adresą, nes tik prieš savaitę persikėliau į butą. Vyras mirė prieš metus. Džiaugiuosi „Draugo“ atjaunėjimu ir įdomumu ir pagaliau gaunu gan greitai. Gaila tik, kad dažnai atneša po du ar tris iš karto — tai mūsų paštininkų kaltė. Linkiu jums — redaktoriams ir administracijai sėkmės ir ištvermės, dirbant sunkų darbą. Be „Draugo“ būtų labai liūdna“. Prie šio laiško ji pridėjo ir auką.

x Operos balius bus spalio 30 d. Jaunimo centre. Kviečiame jus būti svečiais Operos choro, kuris tą vakarą atliks meninę programos dalį. Jūsų dalyvavimas padės sumažinti „Pilenų“ operos pastatymo išlaidas. Stalus arba ir vietas prie jų prašome rezervuoti pas Jurgį Vidžiūną: tel. 312-767-5609. Čia bus suteiktos ir visos kitos Operos baliaus informacijos. Šio baliaus metu bus ištraukti ir laimingieji bilietai, tad jau pats laikas sugrąžinti tų bilietų šakneles, kurie buvo pasiūti Jums, kad išvysiotis lietuviai galetų išvyti Vytauto Klovo „Pilenų“ operą.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite REMAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x Optical Studio, 2620 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766. Kreiptis į Aloną Kaminskienę. Darbo val.: trečd.-penkt. 1 v. p.p.-5:30 v.v., ketvd. 10 v.r.-6 v.v., šestd. 10 v.r.-1 v.p.p. Pirmad. ir antrd. uždaryta.

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. Tel. (312) 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 1-312-523-9191.

x SAGIL'S restoranas yra lietuviška valgykla su daugybe skaniausių lietuviškų patiekalų. Neatsilkančios nešios, kaip gausiai, gardžiai ir nebrangiai galite pas mus papiepti. Sav. J. Liutikienė ir I. Naujokienė, „Sagil's“, 6814 W. 87 St., Burbank, IL 60459, tel. 708-598-0685.

Illinois universitete Čikagoje š.m. rugsėjo 29 d. (iš kairės) Vytas Kamantas, dr. Jay A. Levine, Dean, L.A.S., prof. dr. Violeta Kelertienė, dr. Antanas Razma, prof. dr. Saulius Žukas iš Vilniaus universiteto.

VEDYBŲ SUKAKTIS

Inž. Petras Griganavičius ir jo žmona Danguolė R. Bankauskaitė, gyv. Downers Grove, IL, š.m. rugsėjo 5 d. šventė savo vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktį. Jiems nežinant, sūnus Šarūnas K. Griganavičius su žmona Colleen suruošė Embassy Suites viešbutyje, Lombard, IL puotą, sukviesdami artimus gimines ir jaunų dienų bičiulius. Yra labai maloniai praleido kelias valandas.

Danguolė ir Petras susipažino, dainuodami „Dainavos“ ansamblyje Čikagoje. Toji

pažintis juos nuvedė prie altoriaus, kur sukeitė žiedus ir sukūrė šeimą. Dabar jie turi keturis vaikičius: dvi mergaites ir du berniukus. Paskutinį vaikaitį — Lučą-Mečį pernai pakrikštijo Šarūno dėdė (Petro pusbrolis), svečias iš Lietuvos, Raseinių klebonas Vytas Griganavičius.

Tėveliai, seneliai ir pro-seneliai Valerija bei Mačys Bankauskai dabar gyvena St. Petersburg Beach, FL, ir negalėjo sukaktuvių puotoje dalyvauti.

P. D.

Anne Zakas iš Washington, PA, atsiųsdama laimingųjų bilietų šakneles šio sekmadienio išrinkimui, rašo: „Jei aš būčiau laiminga, tai tą bilietą sumą atiduodu „Draugui“.

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis dėkoja už šias aukas vargstantiems Lietuvos vaikams: Angelika Dudenienė \$25, Sally Hake \$5, East St. Louis LB \$117, E. St. Louis Nekalto Prasidėjimo bažnyčia \$183, Nanette Sowa \$10, Alida Anderson \$50, Patricia Streicher \$10.

(sk.)

x Ieškomas Jurgis Vaitkevičius, Jono sūnus, arba jo vaikai. 1959 m. gyveno New York. Ieško sesuo Domicelė. Jis pats arba apie juos žinantys prašome rašyti: D. Sodaitienė, Stakliškių Nr. 2A, Jiezinas, Prienų raj., 4362, Lithuania.

(sk.)

x Kalėdiniai siuntiniai Lietuvoje bus prieš Kalėdas, jei pristatysite juos į **Baltia Express** iki lapkričio 1 d. adresu: 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652, tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624.

(sk.)

x Ieškote darbo? Norėtumėte geriau susipažinti su nauja socialine bei kultūrine aplinka? Pasiilgote šiuolaikinės lietuviškos muzikos? Jūsų geriausias bičiulis ir patarėjas — radio laida **VAIRAS**, perduodama kas sekmadienį nuo 10 iki 11 v.r. iš WNDZ 750 AM. Mūsų adresas: **VAIRAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630.** Galite skambinti darbo dienomis po RYTMEČIO EKSPRESO 10:30 v.r. red. tel. 312-286-1616. Jūsų paslaugoms — **VAIRAS!**

(sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.**

(sk.)

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite **St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St.** Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą — brėžinius. Prieš patatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidautas. Sav. Lilią ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.

(sk.)

MOKSLO METAI ŠVČ. M. MARIJOS GIMIMO PARAPIJOJE

Pirmam mokslo metų skambuiiui suskambėjus, mokiniai sugrįžo prie knygų, į klases, įsijungdami į rimtą darbą ir pradėdami 1993-1994 mokslo metus. Kadangi mums rūpi lietuvių parapinės mokyklos, arčiau pažvelkime į tą vaizdėlį.

Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje mokslo metai prasidėjo rugpjūčio 30 d. Į mokyklą susirinko 251 vaikas, jų tarpe net 25 vaikai iš Lietuvos. Mokykla veikia nuo pat parapijos įsteigimo 1927 m., pasižymėdama kaip įvairaus mokslo šakų, ypač tikybos ir auklėjimo žinių šaltinis, dar papildydama mokinių išsivystymą muzika, menu ir sportu. Mokyklos išsilaukymu uoliai rūpinasi kleb. kun. Jonas

Komedijos „Barakudos“ spektakliai rengiami šiandien, spalio 9 d. 7 val. vak. ir rytoj, spalio 10 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre. Rengia Margutis. Šeštadienį bilietų kasa Jaunimo centre pradės veikti 5 val. p.p., o sekmadienį — 1 val. p.p. Spektakliai prasidės punktualiai. Prašoma nesivėluoti. Sekmadienį, pasibaigus spektakliui, J.C. kavinėje bus bendros vaišės — pietūs. Visi kviečiami.

Broniaus Juodelio karo ir pokario prisiminimų knyga „Kelionė ir nežinia“ išleido „Lietuvos Aido“ leidykla Vilniuje. Knyga skirta skaitytojui Lietuvoje, bet ji bus platinama JAV ir Kanadoje.

Lituanicos krepšinio treniruotės prasidės šėštadienį, spalio 16 d., Lemonto Park District salėje (prie 127 gatvės, pusantros mylios į vakarus nuo PLC). Treniruotės vyks tokia tvarka: šeštadieniais — 3-4 val. jaunūčiams (gimusiems 1979 m. ir vėliau); 4-5 val. p.p. jauniams (gim. 1978 m. ir anksčiau). Informacija teikia Algis Tamošiūnas, 708-354-2516 ir Donatas Siliūnas, 708-968-0427.

PAGERBĖ IR LIETUVIUS

Š.m. rugsėjo 29 d. universiteto 28 aukšte specialioje banketų salėje, iš kur vakaro saulėlydyje atspindėjo žavingas Michigano ežeras, buvo surengtas pagerbimo vakaras.

6 v. p.p. apie 50-60 rinkinių svečių būrėsi pasilinksminimo priešakyje atsisveikinimui bei pažinčių atnaujinimui. Rektorių dr. James I. Stukel asmeniškai sveikinosi su visais svečiais.

Tarp jų buvo keli lietuviai: prof. dr. Violeta Kelertienė, Vytas Kamantas, PLB fondo direktorių pirm., dr. Antanas Razma, fondo direktorius, Virgilijus Krapauskas, prof. dr. Saulius Žukas iš Vilniaus u-to.

Šio vakaro šeimininkas buvo dr. Jay A. Levine, — dean of the College of Liberal Arts and Science — (jo vadovaujama fakultete yra ir Lituanistikos katedra), kuris didžiuosi lietuvių profesoriais ir studentais.

7 val. p.p. prasidėjo iškilmingi Kuzinskas, savo pastangomis išrūpinęs mokyklai reikalingų lėšų per organizacijas ir asmeniškus aukotojus. Mokyklos vedėjos pareigas eina seselė Margaret Mary, kuri atidžiai rūpinasi mokyklos kasdienine eiga.

Raštinės darbus rūpestingai atlieka ilgametė sekretorė Mickey Petrošius. Tikybos pamokas dėsto kun. Vito Mikolaitis, kuris gražiai moka perduoti tikėjimo tiesas. Mokykloje dirba keturios seselės kazimierietės ir septyni pasauliečiai mokytojai. Mokyklos patalpose taip pat veikia Marquette Parko lituanistinė mokykla, kasdieną duodama pamokas lietuvių kalba.

Mokyklai talkina organizacijos, jų tarpe Motinų klubas ir Sporto klubas, sukeliant lėšų mokyklai per savo veiklą. Sporto klubo pirmas šių mokslo metų susirinkimas bus ketvirtadienį, spalio 7 d. Motinų Klubas ruošiasi rankdarbių parodelei ir kepsnių išpardavimui spalio 9 ir 10 d.

Šalia pamokų paruošimo vaikučiai ruošiasi kitiems įvykiams: lapkričio 21 d. 41 vaikas priims pirmąją šv. Komuniją. Septinto ir aštunto skyriaus mokiniai priims Sutvirtinimo sakramentą 1994 m. vasario 27 d. Mokyklos skautės išbandys savo kulinarinius sugebėjimus, ruošdamos vakarienę gruodžio 4 d.

Vaikučiai yra muzikalūs ir jų orkestrėlį bus galima išgirsti per kalėdinę programą, sekmadienį, gruodžio 19 d., o taip pat per lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutės programą, penktadienį, gruodžio 10 d.

Mokiniais linkime geros sėkmės moksle, o tėveliams — įsijungti į klubų veiklą. Visuomenei linkėtina paremti mokyklą dalyvavimu renginiuose ir aukomis.

V.S.

pietūs ir jiems vadovavo dr. Jay A. Levine

Nors buvo nemažas skaičius pagerbtinų asmenų, bet trumpai kalbėti leido tik keliems, todėl ir vakaras neprailgo, ir buvo labai malonus (mes galėtume iš to pasimokyti).

Trumpai, šiltai ir prasmingai visus pasveikino u-to rektorius dr. James I. Stukel.

Dr. Jay A. Levine pasikeisdamas su Carla Knorowski, — director of Advancement, LAS — iškviė atskirai pagerbtinus, as ir įteikė asmeniškai žymenis.

Prof. dr. Violeta Kelertienė buvo paaukštinta į Lituanistikos katedros vedėjos postą ir jai buvo leista tarti padėkos žodį, kuris buvo trumpas, bet prasmingas.

PLB fondo pirm. Vytauto Kamanto asmenyje buvo pagerbta Lietuvių Bendruomenė ir įteiktas žymuo. Virgilijus Krapauskas gavo didesnę stipendiją mokslinio projekto vykdymui.

Taip pat buvo pagerbti keli amerikiečiai ir įteikti pažymėjimai už didesnę finansinę auką u-tui. Keliems studentams buvo įteiktos ypatingos stipendijos tolimesnių mokslų pažangai ugdyti.

Šis ypatingas vakaras su Illinois u-to vadovybe pasiliks dalyvavusiems lietuviams ilgai atmintinas.

A. R.

Laima M. Čepaitytė-Paulienė.

AMŽINYBĖN IŠEJUSIAI

Minint a.a. Laimos Čepaitytės-Paulienės 20 metų mirties sukaktį, šv. Mišios buvo aukojamos rugsėjo 17 d., suakties dieną, švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, o rugsėjo 19 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Gerasis Dieve, priimk mūsų maldas, kad per Tavo malonę a.a. Laima Marija džiaugtųsi amžinąja Dangaus palaima ir ramybe.

Likę jos vaikučiai: pirmagimis sūnus Vidas, dabar jau 23-jų m., Linas — 22-jų m., ir dukrelė Laima — 20-ties m. Visi jie siekia mokslo universitetuose, globojami jų rūpestingo tėvo dr. Algio Pauliaus ir jo žmonos Violetos.

Br. M.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Lemonto Lietuvių centre suruoštoje madų parodoje modeliuoja Bronė Nainienė su dukraitėmis (dešinėje) Auryte ir (kairėje) Viktorę.